

“ ZARJA ”

MESEČNIK ZA SLOVENSKO ŽENSTVO V AMERIKI.

Štev. (No.) 12.

June, 1930.

Letnik (Volume) 2.

Sedaj pa na delo, sestre!

KONVENCIJA je za nami. Razšle smo se v prepričanju, da smo kar največ dobrega ukrenile za našo organizacijo. Prihodnost bo pokazala, koliko uspeha lahko pripišemo zadnji konvenciji. Na drugem mestu so podane najvažnejše točke, katere naj vsaka članica pazno prečita.

Izpopolnila so se pravila, spremenilo in dodalo se je marsikaj, kar bo v korist Zveze. Zato pa, drage sestre, pojdite na delo. Ustanovljajte nove podružnice, nabirajte članstvo! Pristopnina znaša samo 75c, plačilna knjižica in izkaznica je zastonj. To je konvencija ukrenila zato, da se bo lažje pridobivalo novo članstvo. Asesment ostane, po želji večine članstva, še znanprej 25c; samo enkrat na leto, in sicer meseca julija, bo vsaka članica prispevala 50c v pomoč glasilu "Zarja", katero se bo pa tudi sčasoma povečalo. Ustanovil se je nov razred za gospodinjske, izobraževalne in sportne klube. S tem razredom upamo doseči veliko. Ti klubi naj bi bili pravi pomen naše organizacije. Gospodinjski klubi naj bi bili v pomoč zlasti mlajšim članicam, katerim naj bi starejše dajale od svoje znanosti v gospodinjstvu. Izobraževalni klubi naj bi služili članstvu sploh. Naj bi ti klubi gojili medsebojno izobrazbo in vzajemnost; prirejali naj bi predstave, predavanja in širili dobro čtivo med članicami. Sportni klubi bi naj pa bili za razvedrilo vsem članicam. Vzgjajali naj bi zdravo dušo v zdravem telesu. Konvencija je izvolila načelnico tem klubom, ki upam, bo izvrstno vršila nalogo, ki ji je bila poverjena, zavedajoča se, da od teh klubov zavisi veliko razvoja organizacije.

Ker se po novih pravilih lahko sprejema članice že s 15. letom, zato se nam odpre širše polje za agitacijo. Porabite to priliko, sestre, in zberite vsa naša mlada dekleta in jih organizirajte. Sedaj imamo 43 podružnic. Številka 41 je bila priglášena na

konvencijo, št. 42 pa tri dni po konvenciji. Sestra Josephine Hočevar iz Newburgha je menda že pred dohodom v Cleveland skočila iz vlaka in šla št. 42 organizirat. Ona je izvoljena v gl. urad in je takoj pokazala, kako agilna mora biti gl. uradnica. Če ji bodo vse uradnice sledile, bomo takoj imeli 19 novih podružnic. Še isti dan je sestra Bara Kramer ustanovila št. 43 v Bay View, Wis. Menda je nalašč zato izstopila tam, da nam pod nosom pokaže, kako zna organizirati. Št. 41 je ustanovila sestra Poznič, ki je največ storila kar se tiče pridobivanja članstva pri collinwoodskih podružnicah ter tudi ustanovile podružnico v Lorainu. Konvencija ji je formalno izrekla zahvalo za priznanje. Ravno tako tudi sestri Heleni Jurčič v Gilbertu, ki je organizirala več podružnic.

Na mestu je, da se zahvalim vsem gl. uradnicam in delegaciji zadnje konvencije za složno zborovanje. Dejstvo je, da nisem pričakovala tolike sloge in sporazuma kot ga je pa v resnici bilo. Prav prijetno sem presenečena, da se je vse v tako lepem redu završilo. Vse delegatinje so bile modre in izkušene žene in dekleta. Ker so bile delegatinje razsodne, se je tudi sprejelo veliko dobrih predlogov in če bo čas med to in prihodnjo konvencijo koristen za Zvezo, se imamo le dobri delegaciji zahvaliti za to. Seveda je bilo tudi več debat na dnevnem redu, pa takih debat je lahko vsak vesel, ker pač pokažejo, da se delegacija zanima in se zaveda, po kaj je prišla na konvencijo. Zlato se v ognju čisti — pravi pregovor.

Zato še enkrat lepa zahvala vsem zborovalkam za vzorno vedenje in kooperacijo, kakor tudi za prekrasno darilo, ki mi je bilo poklonjeno. Iz tega pač spoznam, da me čislate, in skušala bom, da nikdar ne varam zaupanja, ki ga v mene stavite.

Delegaciji in gl. uradnicam ter skupnemu članstvu najlepše pozdrave.

Marie Prisland.

Važne točke iz zadnje konvencije

PREJETA načelna izjava, da Zveza je in ostane na katoliški podlagi.

Članice se sprejemajo s 15 leti.

Podružnice se lahko ustanavljajo tudi v Kanadi.

Mladinski oddelek se opusti ter na njegovo mesto se odobrijo izobraževalni klubi.

Pristopnina je 75c, knjižica in izkaznica zastoj.

Asesment ostane 25c; samo enkrat na leto, meseca julija, vsaka članica prispeva 50c v pomoč glasilu, katero se razširi za štiri strani.

Svota za pogrebne stroške ostane kot dosedaj.

Za vsako podružnico se naroči tajniško in blagajniško knjigo. Stroške za iste pokrije podružnica, ki znašajo \$4.00 s poštnino vred za obe knjigi.

Zveza izda charter vsaki podružnici, ki zanj naprosi in pošlje svoto \$10.00 za pokritje stroškov istega.

Glavni odbor se pomnoži za eno podpredsednico, publikacijski odsek se opusti ter dolžnosti istega priklopijo h prosvetnemu odseku.

Druga konvencija se vrši čez tri leta v Collinwoodu.

Nova pravila in vse točke odobrene na konvenciji, gredo v veljavo 1. julija letos.

Odbor, ki nastopi s 1. julijem je sledeči:

Gl. predsednica Mrs. Marie Priland, Sheboygan, Wis.

Prva podpredsednica Mrs. Mary Glavan, Collinwood, Ohio.

Druga podpredsednica Mrs. Bara Kramer, San Francisco, Cal.

Glavna tajnica Mrs. Julia Gottlieb, Chicago, Ill.

Glavna blagajničarka Mrs. Anna Motz, So. Chicago, Ill.

Nadzorni odbor: Mrs. Josephine Erjavec, Joliet, Ill., predsednica odbora; Mrs. Rose Smole, Bradley, Ill., Mrs. Albina Novak, Cleveland, O.

Prosvetni odsek: Mrs. Julia Gottlieb, urednica mesečnika "Zarja"; Mrs. Josephine Hočevnar, Newburgh, O.; Mrs. Jennie Ozanich, Eveleth, Minn.; Mrs. Frances Ponikvar, Cleveland, O.; Mrs. Mary Urbas, Collinwood, O.

Načelnica izobraževalnih klubov: Mrs. Albina Novak, Cleveland, O.

Svetovalni odsek: Mrs. Mary Darovec, Nottingham, O., predsednica odseka; Mrs. Magdalena Widina, Pittsburgh, Pa.; Mrs. Mary Kopač, Milwaukee, Wis.; Mrs. Margaret Kozjan, Pueblo, Colo.; Mrs. Dorothy Dermeš, Steelton, Pa.

B. T.:

Materin dan v praktičnem življenju

OLEG sentimentalnosti, ki tiči za praznovanjem Materinega dneva, katerega obhaja vsak dober državljan vsako leto na drugo nedeljo v mesecu maju, tiči zelo praktično jedro, katerega je vredno upoštevati.

Začelo se je seveda s sentimentalnostjo po protestantskih cerkvah in pri nedeljskem poduku z namenom, da vzbudi večje zanimanje med stariši in otroci za poduk in za cerkev. Leta 1908 so cerkve v mestu Philadelphia sprožile to idejo. Leto dni pozneje je sestavila neka Miss Anna Jarvis program, katerega naj bi se rabilo pri šolskih prireditvah v čast materam na Materin dan.

Javno praznovanje enega dneva v letu na čast materi priporoča governor Lee Cruce dne 12. maja 1912 na sledeči način: "Vsak državljan, bodi si že star ali mlad, bogat ali reven, vesel ali žalosten, naj se spominja one, katere ljubezen presega človeški razum. Spominjaje se na njo, naj javno priča pred svetom svojo ljubezen in hvaležnost do nje s tem da nosi nageljček na suknjiču v znak spoštovanja do svoje najboljše matere."

Bolj praktično lice je pokazala država Illinois, ki je prva vpeljala materinsko penzijo v l. 1911. Leto dni pozneje je sporočal časopis The World's Work, da je plačevalo mesto Chicago, Ill., podporo 327 materam in sicer po \$5.75 mesečno od vsakega nepreskrbljenega in mladoletnega otroka in tako rešilo nad 1200 otrok pred sirotišnico v teku enega samega leta. Na ta način si je mesto prihranilo znatno svoto, ker je popreje plačevalo po \$10.00 mesečno za vsako glavo po sirotišnicah.

Državi Illinois je sledila država Colorado pod vodstvom George Creela, urednika časopisa Rocky Mountain News in slavnoznanega sodnika Ben B. Lindseyja. "Materam pomagati ni samo praktično kristjanstvo, ampak tudi dobra kupčija," pravi slednji. "Za eno tretjino cene, kar stane državo vzdrževati po državnih sirotišnicah, se more otrok preživeti na domu pri svoji materi. Upam, da nihče ni tako predrzen, da bi trdil, da mati ne bo imela več upliva na dete kot kak zavod."

Država Ohio je napravila korak naprej s tem, da je materi zagotovila mesečno penzijo, ki znaša po \$15.00. Ta znesek je bil določen materi z enim

otrokom, naj si bo že potem vdova, zapuščena od moža ali da je mož nesposoben za delo. V slučaju, da je več otrok v družini, se je pridalo navedeni svoti za vsakega otroka po \$7.00 več mesečno. Seveda zahteva zakon, da mati mora vzdrževati dom, skrbeti za družino, katera je pod nadzorstvom oblasti

Ena država je sledila drugi, dokler niso končno vse države sprejele matere pod svojo oskrbo potom takozvanega Mothers' Pension Law. Po slovensko bi imenovali to oskrbo: materinska penzija. Večina držav plačuje danes materi z enim nepreskrbljenim otrokom po petindvajset dolarjev mesečno in za druge otroke toliko, da država izplača skupno za celo družino po \$40.00 na mesec.

Materinstvo se na ta način ni nagradilo, ker nagrada za skrb, katero ima dobra mati za svojega otroka, se sploh ne more plačati z dolarji. Država je potom materinske penzije le omogočila, da se skrbi za otroka pod lastno streho in da mora lastna mati skrbeti zanj. Mati ne sme razpolagati s to svoto, kot n. pr. vojak s svojo pokojnino, pač pa se mora uklanjati ukrepom sodnije, katera ji je dovolila penzijo. Materi se plačuje za uslugo, katero ona vrši v državi s tem, da pomaga državi napraviti

iz svojih lastnih otrok dobre in koristne državljanke. Na ta način je pomagano otrokom, pomagano materi, in domu se izkazuje ista čast od države, katera mu gre po vseh pravicah.

Namenoma so bile napisane navedene vrstice. Kdor je bil sirota v starem kraju ali pa toliko nesrečen, da je izgubil katerega izmed svojih roditeljev v mladih letih, je izkušal na svoji lastni koži, kaj se pravi živeti na stroške tujih ljudi. Pehalo se ga je iz ene občine v drugo, od hiše do hiše; povsod je bil odveč. Ker naši radikalni elementi tako radi podarjajo, da je za revnega človeka in delavca v Ameriki ravno tako slabo preskrbljeno kot v domovini, oziroma da sta delavec in njegova družina na slabšem v Ameriki, naj bo materinska penzija samo en dokaz, da so njih trditve včasih močno pretirane. Drugi vzrok je upanje, da pridejo te vrstice morebiti slučajno v roke kaki revni materi mučenici, ki si beli lase v skrbi, kako bo preživela svojo drobno in nepreskrbljeno dečo pod svojo lastno streho. V vsaki naselbini se dobe med našim narodom dobri in razumni ljudje, ki ji bodo nasvetovali, kam naj se obrne, da dobi, ne miloščino, pač pa častno nagrado, katera ji pripada zakonito po zakonih države, v kateri živi.

Zapisnik

druge redne konvencije Slovenske Ženske Zveze, vršče se v Sheboyganu, Wis., dne 26., 27. in 28. maja 1930.

3. 8. uri zjutraj je bila darovana sv. maša v cerkvi sv. Cirila in Metoda za žive in mrtve članice Slovenske Ženske Zveze, katere so se udeležile vse delegatije. Po sv. maši se je pa delegacija podala v šolsko dvorano, kjer se ima vršiti druga redna konvencija S.Ž.Z. Okrog 9. ure zjutraj se je pričelo prvo zasedanje konvencije.

Glavna predsednica, Mrs. Marie Priland, pozdravi delegacijo in razloži, da pravi začetek konvencije bo tedaj, ko bo poverilni odbor sporočal, koliko delegatij je uradno sporočanih.

Predlagano in sprejeto je bilo, da predsednica imenuje ta odbor.

Imenovane so bile sledeče: Albina Novak, Rose Smole in Ivanka Mohor.

Poverilni odbor sporoča sledeče:

34 delegatij je opravičenih do zasedanja in delegatinja od podružnice št. 16 se opraviči glede listine in zbornica jo potrdi, in Bara Kramer iz San Francisco prinese svojo poverilnico na popoldansko sejo.

Glavna tajnica sporoča, da je navzoča sestra Rose Smole iz Bradley, Ill., kot nadzornica, ker ona je bila pri zadnjih računih, dočim je bila Mary Vid-

mar odsotna radi bolezni. Ker je pa njeno poročilo potrebno, je bilo predlagano in enoglasno sprejeto, da se plača njene stroške iz upravnega sklada, in da je navzoča kot glavna uradnica.

Vseh navzočih je 36 delegatij in 4 gl. uradnice, kakor sledi: Marie Priland, gl. preds.; Julia Gottlieb, gl. taj.; Matilda Duller, gl. blag.; Rose Smole, nadzor. Delegatije: Št. 1: Christina Krainz, Ivanka Mohar, Frances Ribich, Mary Zore. Št. 2: Mary Jorga, Angeline Besowshek, Ludmilla Kushar. Št. 3: Frances Glač. Št. 5: Anna Koren, Mary Vidmar. Št. 8: Dorothy Dermeš. Št. 9: Theresa Caesar. Št. 10: Mary Urbas, Mary Glavan. Št. 11: Jennie G. Ozanich. Št. 12: Mary Kopach, Margaret Ritonja. Št. 13: Bara Kramer. Št. 14: Mary Darovec, Anna Slopko. Št. 15: Josephine Hočevnar. Št. 16: Anna Motz. Št. 17: Josephine Schlosar, Jennie Windishman, Rose Bizjak. Št. 19: Antonia Nemgar. Št. 20: Antonia Struna, Anna Pluth, Agnes Skedel, Josephine Erjavec. Št. 24: Mary Shukle. Št. 25: Frances Ponikvar, Albina Novak. Št. 26: Magdalena Widina. Št. 28: Mary Kocjan.

Ko se prečita imena gl. odbornic in delegatij, gl. predsednica formalno otvori drugo redno konvencijo s primernim nagovorom in molitvijo.

Zapisnikarici se dovoli \$5.00 plače na dan.

Predlagana in enoglasno izvoljena je bila Albina Novak iz Clevelanda.

Predlagano in sprejeto, da zborujemo vsaki dan od 8:30 zjutraj do 12. opoldne, ter od 2. do 6. popoldne.

Predlagano in sprejeto je bilo, da se delegacija da slikati v sredo popoldne.

Predsednica imenuje sestro Ribič iz Sheboygana za vratarico.

Predlagano in sprejeto je, da se izpusti iz zapisnika imena predlagateljev, izvzemši, kadar je kaj bolj važnega.

V odbor za pozdrave so imenovane Zore in Mohar iz Sheboygana in Motz iz So. Chicage, Ill.

Predsednica svetuje, da bi se vpeljal nominacijski odbor. To je seveda nekaj novega za slovenske organizacije, vendar je pri Amerikancih že dolgo vrsto let v navadi. Ta odbor predloži zbornici imena kandidatinj za glavne urade ter pri vsakem imenu dostavi sposobnost kandidatnje. Slednji odbor tudi predloži primerno plačo za vse gl. urade. Zbornica ima pravico te predloge ali nominacije odbora sprejeti, zavreči ali nominirati po svoje. Veliko časa pa bi se s tem prihranilo, ker ne bo treba celi zbornici predlagati in ugibati.

Predlagano od več članic in enoglasno sprejeto, da se vpelje nominacijski odbor, v katerega so bile izvoljene: Kramer iz San Francisco, Urbas iz Clevelanda in Struna iz Joliet.

Sklenjeno je, da se pravila berejo točka za točko pred zbornico in ako je kaj za pridati ali odstraniti, da se to tedaj stori; iz tega razloga ni potreben odbor za pravila.

Poročila gl. uradnic:

Poročilo gl. predsednice.

Drage sestre delegatinje in gl. uradnice! Zbrale smo se, da obdržimo drugo redno zborovanje odkar je ustanovljena S.Ž.Z. Vem, da ste vse prišle sem z edinim namenom, kako zboljšati pravila in napraviti nove načrte za še boljše poslovanje. Iz razmotrivanja je razvidno, kaj želi naše članstvo. V prvi vrsti, da ostane svota za assesment, kot se plačuje sedaj. Dalje je večina za to, da se ime organizacije ne spremeni ter tudi, da točka 14 ostane kot je v pravilih sedaj ter da se nekaj stori v pomoč našemu glasilu. To so bile štiri točke, okoli katerih se je vrtilo razmotrivanje. Ker vem, da ste pazno čitale razmotrivanje, vam ne bo težko voliti, da boste ustregle večini članstva. Tudi jaz imam več nasvetov, katere bom pa podala sorazmerno z dnevnim redom. Za sedaj naj omenim le-to, da smo z napredkom od zadnje konvencije lahko zadovoljne. Ko se je vršila konvencija v Chicagi, smo imele 14 podružnic, sedaj jih je 40. Članstva

je bilo takrat okoli 600, in danes jih je nad 3500. Blagajna je štela en tisočak in jih ima sedaj okoli \$13,000.00. Vse natančne podatke Vam bo dala sestra gl. tajnica, zato jaz ne bom globlje posegala. Kar želim povedati, je še to, da želim, da bi složno zborovale, ker le na ta način bo naša konvencija uspešna. Ne pozabite, sestre, da ste zastopnice velike armade, ki od nas pričakuje nekaj velikega, nekaj popolnega. Če bomo toraj debatirale stvarno in taktno, bomo nekaj dosegle, drugače pa ne. Vendar upam, da se bo vse dobro izteklo ter da bo ta konvencija prinesla ravno toliko dobrega sadu kot ga je naša prva ter da bomo po zaključku te konvencije imele razloge še za večjo agitacijo, dokler ne dobimo vse slovensko ženstvo v Ameriki odkrilje naše Zveze. —Marie Prislant.

Predlagano in sprejeto, da se njeno poročilo vzame na znanje.

Poročilo gl. podpredsednice.

Moje poročilo se tiče največ države Ohio. Od zadnje konvencije pa do danes je bil za našo organizacijo velik napredek vsepovsod. Brez dvoma je bil največji napredek v državi Ohio, kajti od zadnje konvencije se je ustanovilo 7 podružnic, ki skupno štejejo veliko število članic. V državi Ohio je danes 10 podružnic, ki štejejo 1549 članic, torej več kot tretjino vsega članstva. Največja podružnica pri SŽZ. je pa št. 10, Collinwood, Ohio. Ob času zadnje konvencije je ta podružnica štela 86 članic, danes jih pa ima čez 500. Gotovo lepo število. Ta podružnica je bila prva, ki si je nabavila zastavo, ki je v čast in ponos vsem članicam. Da je tako lepo napredovala, je bilo treba veliko žrtvovati in veliko delati.

To je moje skromno poročilo, katero zaključujem z besedami: Naprej za našo edino slovensko žensko organizacijo v Ameriki. —Mary Glavan.

Predlagano in sprejeto, da se poročilo vzame na znanje.

Poročilo gl. tajnice in urednice "Zarje".

Čenjene gl. uradnice in delegatinje:

Ker je delo gl. tajnice SŽZ. in urednice "Zarje" v tako tesni zvezi, da je včasih težko določiti, spada li to v prvi ali drugi urad, zatorej hočem podati skupno poročilo.

Najprvo moram izjaviti, da vlada lepa sloga med gl. odbornicami. Z gl. predsednico, Mrs. Marie Prislant, si zelo pogosto dopisujeve, tako, da kar je znano eni, je znano tudi drugi. Enaki odnošaji vladajo tudi med drugimi gl. odbornicami. Ako bo šlo vedno tako naprej, smo lahko gotove, da bo organizacija rastle od dne do dne.

Od zadnje konvencije, namreč ob zaključku računov z dnem 31. oktobrom 1927, pa do 31. marca 1930 smo napredovale sledeče: Dne 31. oktobra

1927 je Zveza štela 12 podružnic, dne 31. marca 1930 jih je pa imela 39, torej napredek za 27 podružnic. Meseca aprila se je ustanovila zopet nova podružnica in sicer št. 40 v Lorain, O. Ko sestavljam to poročilo, sem dobila naznanilo, da se je ustanovila v državi Ohio zopet nova podružnica, št. 41, torej napredek med tem časom za 29 podružnic.

Dne 31. oktobra 1927 smo imele 390 članic, dne 31. marca 1930 pa 3426, torej napredek za 2936 članic. Meseca aprila nismo veliko napredovale, pač pa bo lep napredek v tem mesecu in pričakujem, da bo koncem tega meseca Zveza štela blizu 3700 članic.

O napredku v financi je bilo vsakokrat, ko so nadzornice pregledale in potrdile knjige, poročano v listu Amer. Slovenec in pozneje v Zarji. Za zadnjih devet mesecev bo pa poročala naša gl. blagajničarka Mrs. Matilda Duller. Jaz pa hočem poročati o napredku od 1. novembra 1927 do 31. marca 1930.

Skupni redni dohodki od 1. novembra	
1927 do 31. marca 1930	\$17,844.25
Obresti na bankah do 1. jan. 1910.....	202.29

Skupaj	\$18,046.54
Skupni redni stroški	7,057.48

Preostanek rednih dohodkov	\$10,989.06
Izvanredni dohodki: Preostanek pri knjigi “Ameriška Slovenka”	\$539.16
Preostanek pri listu “Zarja”.....	394.43
	933.59

Napredek v blagajni od 1. nov. 1927 do 31. marca 1930	\$11,922.65
Blagajna 31. okt. 1927 je bila	1,051.50

Skupna blagajna 31. marca 1930	\$12,974.25
Vrednost pisarniške oprave in drugega inventarja	364.50

Skupno premoženje 31. marca 1930.....	\$13,338.75
---------------------------------------	-------------

Pregled dohodkov in stroškov knjige “Ameriška Slovenka:

D o h o d k i :	
Za oglase	\$1,435.63
Za prodane knjige	622.95
Za klišeje	105.00
	\$2,163.58

S t r o š k i :	
Tiskarna za tiskanje in klišeji..	\$1,000.09
Honorarji pisateljem	155.00
Express, poštnina, razni stroški	469.33
	1,624.42

Čisti preostanek pri knjigi	\$ 539.16
-----------------------------------	-----------

Neprodanih knjig pri podružnicah in na rokah je še 294.

Račun lista “Zarja” od 1. julija 1929 do 31. marca 1930.

D o h o d k i :	
Prenošena naročnina članic	\$2,816.00
Naročnina izven članic	16.50
Za klišeje	44.00
Za oglase	394.20
	\$3,270.70

S t r o š k i :	
Tiskarna	\$1,782.46
Upravni stroški	771.30
Poštnina	87.35
Dar čč. šolskim sestram	100.00
Klišeji	65.16
Nagrade novim podružnicam....	70.00
	\$2,876.27

Preostanek	\$ 394.43
Preostanek knjige “Ameriška Slovenka”	539.16

Skupna svota	\$ 933.59
--------------------	-----------

* * *

“Ameriška Slovenka” in “Zarja.” — Še bolj kot na našo blagajno smo lahko ponosne na naše književno delo “Ameriška Slovenka” in na naš lasten časopis “Zarja”. S knjigo “Ameriška Slovenka” smo dosegle več, kot si more ena ali druga izmed nas predstavljati. Tudi če bi ne imele nobenega dobička, bile bi dobro poplačane. Še bolj pa, kot omenjena knjiga, je za nas važna naša “Zarja”. Nepobitna resnica je, da smo ravno vsled nje tako hitro napredovale. To je dokaz, da je bil slovenski ženski list v Ameriki živa potreba. Seveda, naš list ni popolen. Ni dovolj velik, da bi prinašal vse, kar bi kot ženski list moral. Imam pripravljenih nekaj praktičnih nasvetov in podučnih člankov, toda vsled pomanjkanja prostora ni bilo mogoče priobčiti. Temu bi se lahko odpomoglo, ako bi se list od časa do časa razširil za štiri, ali, če bi bilo veliko oglasov, tudi za osem strani.

Iz Ljubljane sem prejela od pisateljice Lea Faturjeve podučno povest iz ameriškega življenja in več druge tvarine. Priporočam, da se jo honorira in naročijo nadaljni spisi.

* * *

Dne 31. oktobra 1929 je umrla članica podružnice št. 16, South Chicago, Ill. Deležna bi bila \$50 pogrebne podpore, toda izplačilo se je odložilo in se ima rešiti sedaj na konvenciji. Vzrok neizplačila je, ker ni imela podružnica plačan assesment ob času njene smrti.

Po zadnji konvenciji sem se podala v sledeče naselbine, kjer so se ustanovile podružnice: La Salle, Ill., in Aurora, Ill. Glavna blagajničarka je šla z menoj v South Chicago, kjer smo ustanovile podružnico.

Ako pregledate prejšnje podatke o napredku, boste razvidele, da so se podružnice več kot potro-

jile, na članicah smo pa napredovale za okrog 600 odstotkov. Razume se, da se je s tem pomnožilo tudi delo v glavnem uradu. Mi smo imeli trgovino in nikakor nismo mogli zmagovati, posebno še, ko sem prevzela uredništvo in upravništvo "Zarje". Morali smo torej opustiti trgovino, da so se vse moči posvetile naši organizaciji. To poročam vsled tega, da Vam bo znano, zakaj se je plača povišala.

Iz poročila gl. blagajničarke boste razvidele, da se je do 31. marca 1930 izplačalo za pogrebe umrlim članicam svoto \$830.00. Za mesec april smo izplačale \$200.00, za maj pa \$100.00, torej vsega skupaj do sedaj \$1130.00.

Konečno moram izjaviti, da sedaj, ko imamo svoje lastno glasilo, tajnice bolj točno pošiljajo asessment. Najlepša hvala vsem tistim tajnicam, ki se držijo reda. Seveda jih je še nekaj, ki so še vedno počasne. Tiste tajnice gotovo ne pomislijo, koliko več dela v glavnem uradu in včasih tudi stroškov povzročijo s tem, ako ne pošljejo asessment do 25. dne v mesecu. O tem se mora nekaj ukreniti, da se napravi red, kajti le tedaj, ako bodo podružnice redne in točne, bo redno in točno tudi uradovanje v glavnem uradu.

* * *

O kampanji med 1. jan. in 22. majem 1930. — Kot znano, so bile razpisane tri posebne nagrade za pridobivanje novih članic in sicer:

1. Glavna predsednica Mrs. Marie Priland je obljubila \$10.00 nagrade tisti podružnici, ki bo ustanovljena pred konvencijo in bo imela št. 50. Ker še nimamo 50 podružnic, zatorej njej ni potreba izplačati obljubljenih nagrade.

2. Mrs. Bara Kramer, San Francisco, Cal., je obljubila tudi \$10.00 nagrade in sicer tisti novi podružnici, ki bo ustanovljena med 1. januarjem 1910 in pred to konvencijo. Ona se je takrat izrazila, da bo ta nagrada šla v Minnesoto. In res, podružnica št. 38, Chisholm, Minn., ki je bila ustanovljena 22. januarja letos, ima največje število članic in sicer 82. Mrs. Kramer mora torej izplačati \$10.00 tej podružnici. Na drugem mestu so: Podružnica št. 40, Lorain, Ohio, ki šteje 61 članic, na tretjem podružnica št. 41, Collinwood, Ohio, ki šteje 37 članic, na četrtem je pa podružnica št. 39, Biwabik, Minn., ki ima 23 članic.

3. Jaz sem pa obljubila \$10.00 nagrade tisti podružnici, ki bo pridobila med tem časom največ novih članic. pa naj je podružnica stara ali nova. Dan pred zaključkom sem mislila, da bo moja nagrado dobila tudi št. 38, toda vmes je posegla št. 25, Cleveland, Ohio, ki je za mesec maj pridobila 60 novih članic, da jih ima novih med tem časom 103. Zastopnici te podružnice torej izročim ček za \$10.00 in ji izrečem moje čestitke.

Poleg že označenih novih podružnic so največ novih pridobile sledeče podružnice: Št. 1, Sheboygan, Wis., št. 10, Collinwood, Ohio, in št. 32, Euclid, Ohio. Te podružnice so dobile enako število novih članic in sicer po 31.

Vsem zgoraj imenovanim podružnicam, kakor tudi drugim, ki so se trudile in pridobivale nove članice, izrekam zahvalo in priznanje.

Na vsa druga vprašanja sem Vam na razpolago. Hvala lepa.

—Julia Gottlieb, gl. tajnica in urednica "Zarje".

Predlagano in sprejeto, da se poročilo gl. tajnice in urednice vzame na znanje.

Poročilo gl. blagajničarke S.Ž.Z.

Cenjene glavne odbornice in delegatinje:—

Kot glavna blagajničarka SŽZ. je moja dolžnost Vam poročati o finančnem stanju naše organizacije in razložiti, kako je premoženje naloženo. Dovolite mi torej, da Vam podam sledeče finančno poročilo:

Finančno poročilo S.Ž.Z. od 1. julija 1929 do 30. marca 1930.

D o h o d k i :

Za mesečnino	\$4,250.05	
Za naročnino "Zarje" (članic) ..	2,816.00	
Za pristopnino	457.75	
Za stari dolg	62.75	
Za knjižice	103.10	
Za izkaznice	534.55	
Za znake	122.60	
Za obresti na bankah	202.29	\$8,549.09

S t r o š k i :

Upravni stroški	\$1,014.87	
Pisarniška oprava	82.25	
Tiskovina	266.37	
Gglasi	120.00	
V tiskovni sklad "Zarje"	2,816.00	
Za pogreb umrlim članicam.....	830.00	5,129.49

Čisti preostanek v devetih mesecih..... \$3,419.60
Blagajna dne 30. junija 1929 je bila..... 8,621.06

Blagajna dne 31. marca 1930 znaša.....\$12,040.66

Razdelba skladov:

Sklad za pogrebne stroške.....	\$2,084.25
Stroškovni sklad	9,956.41

Skupaj kot zgoraj .....

Pregled celokupnega premoženja:

Pogrebni in stroškovni sklad	\$12,040.66
Preostanek v tiskovnem skladu	933.59
Pisarniška oprava in drugi inventar.....	364.50

Skupno premoženje dne 31. marca 1930..\$13,338.75

Knjige pregledane dne 16. maja 1930.
 Marie Prislant, gl. preds.; Rose Smole, nadzornica;
 Margaret Ritonia, nadzornica.
 Podpisano in zapriseženo pred menoj danes,
 dne 16. maja 1930.

John Jerich, javni notar.
 My commission expires Dec. 15, 1932.

Pregled imovine. — Naloženo na hranilne vloge na sledečih bankah in sledeče svote:

The No. American Banking & Loan Co., Cleveland, Ohio, št. 11807	\$ 3,087.59
Bank of Sheboygan, Sheboygan, Wis., št. 26268	2,042.72
Kaspar American State Bank, Chicago, Ill., št. 125086	2,045.67
The International Savings & Loan Co., Cleveland, O., št. 1280	1,015.69
The San Francisco Bank, San Francisco, Cal., št. 704,382	1,010.62
The Joliet National Bank, Joliet, Ill., št. 39416	1,000.00
First Wisconsin National Bank, Milwau- kee, Wis., št. 29218	1,000.00
Skupna svota hranilnih vlog	\$11,202.29
Na čekovnem računu:	
Metropolitan State Bank, Chicago, Ill., pogrebni in stroškovni sklad	\$ 838.37
Kaspar Amer. State Bank, Chicago, Ill., tiskovni sklad	933.59
Skupna svota denarnega premoženja.....	\$12,974.25
Vrednost inventarja	364.50
Skupno premoženje	\$13,338.75

—Matilda Duller, gl. blagajničarka.

Predlagano in sprejeto, da se poročilo gl. blagajničarke vzame na znanje.

Poročilo prve nadzornice.

Jaz nimam velikega poročila za podati. Poročam le, da smo vsako leto enkrat knjige pregledale in smo našle vedno vse v lepem redu, za kar gre vse priznanje naši tajnici, sosestri Juliji Gottlieb. Zadnjega pregledovanja knjig se zaradi bolezni v družini nisem mogla udeležiti, sem zato pa zadnjo soboto vse pregledala.

—Mary Vidmar.

Poročilo prve nadzornice Mary Vidmar se vzame na znanje.

Nadzornici Rose Smole in Margaret Ritonia se strinjate z računi in se izrazite, da ste dobile knjige v lepem redu.

Sestra predsednica poroča, da je umrla glavna uradnica Mary Puhek, Detroit, Mich., članica prosvetnega odseka. Delegacija vstane v znak sožalja.

Sestra Dermaš poroča, da je storila vse za lepši napredek in hoče še naprej širiti organizacijo.

Publikacijski odsek: Mary Plantan, nič poročila. Pauline Osolin pismeno pošilja pozdrave in želi mnogo uspeha konvenciji.

Svetovalka Bara Kramer poroča, da kot svetovalka vedno vsepovsod svetuje pristopanje k S.Ž.Z. in hoče še zanaprej.

Mary Darovec iz Clevelanda, O., poroča, da je storila vse v svoji moči za boljši in lepši razvoj Zveze in je pripravljena isto storiti še za naprej.

Svetovalka Frances Žagar iz Barbertona, Ohio, pošilja pozdrave konvenciji in želi, da bi ukrenile vse najboljše za bodočnost naše Zveze.

Glavna podpredsednica Mary Glavan podari predsednici en zavoj kot “surprise” delegacije iz Clevelanda. Predsednica razvije in v njem je bilo zavutih 39 prošenj za pristop — pristopnina je že plačana v gl. uradu — kot darilo delegaciji in sledeče voščilo: V počast vsem delegatinjam in glavnim uradnicam pošiljamo 39 prošenj za sprejem nove podružnice SŽZ. za severni Collinwood. Želimo, da bi bilo najmanj toliko delegatinj. Prav pristrčni pozdrav vsem delegatinjam in gl. uradnicam v imenu vseh agitatoric: Mary Lušin, predsednica; Mrs. Mary Rogel, Margaret Poznich.

Za drugi “surprise” pa da gl. tajnica Julia Gottlieb delegatinji Frances Ponikvar iz Clevelanda darilo podružnici št. 25 za pridobitev največ članic v tem letu in sicer število 104, svoto deset dolarjev.

Svetovalka Bara Kramer izroči pa tretji “surprise” in tudi svoto \$10.00, in sicer podružnici št. 38 v Chisholmu, Minn., za pridobitev 83 članic.

Predsednica Marie Prislant pravi, da njen dar ne more danes nikomur dati, ker nismo prišle do tiste številke, ampak ga hoče darovati prvi podružnici, ki se ustanovi po konvenciji.

Čitan je zapisnik seje glavnega odbora od 16. in 17. maja 1930.

Zapisnik tričetrletnega pregledovanja knjig in odborove seje SŽZ., 16. in 17. maja 1930.

V petek, 16. maja 1930, so se zbrale v gl. uradu sledeče odbornice: Glavna predsednica Mrs. Marie Prislant, gl. tajnica Mrs. Julia Gottlieb in nadzornici Mrs. Rose Smole in Mrs. Margaret Ritonia. Gl. blagajničarka Mrs. Matilda Duller se oprostí radi nujnega dela, ki ga ima pri mestni upravi. Ravno tako se oprostí nadzornica Mrs. Mary Vidmar in to vsled bolezni njenega moža.

Gl. predsednica Mrs. Marie Prislant otvori sejo s sledečim nagovorom:

“Zopet smo se zbrale, drage sestre, da obdržimo tričetrletno zborovanje in pregledamo poslovanje naše organizacije, SŽZ. To zborovanje je posebno važno, ker se vrši tik pred konvencijo. Prepričana sem, da ste s seboj prinesle veliko dobrih predlogov.

ki bodo koristili tako organizaciji, kot prihodnji konvenciji. S ponosom lahko trdimo, da smo od naše zadnje seje dobro napredovale. Veliko podružnic se je ustanovilo in tudi v članstvu smo napredovale jako povoljno. Naše uradno glasilo "Zarja", katere prvo številko ste prejele na zadnji seji gl. odbora, se je tekom časa vsestransko priljubilo med članicami. Upam, da bo prihodnja konvencija ukrenila nekaj, da bi se lahko za sodelovanje dobilo nekaj naših najboljših pisateljev in pisateljic. Kar se tiče splošnega stanja naše Zveze, je v najboljšem položaju. Imamo slogo in sporazum. Poslovanje in odnošaji, ki vladajo med nami, so nad vse povoljni in zadovoljivi. Upam, da bo prihodnja konvencija storila korake in začrtala smernice, ki bodo v vsestransko korist celokupnemu članstvu, da bomo še lažje agitirale za večjo in močnejšo Slov. Žensko Zvezo."

Takoj po otvoritvi seje se podajo nadzornice k pregledovanju Zvezinih knjig. Mesto nadzornice Mrs. Mary Vidmar je prevzela gl. predsednica Mrs. Marie Prisland.

Pregledovanje knjig je bilo končano nekaj pred šesto uro zvečer. Pokliče se javnega notarja, pred katerim so se knjige podpisale in potrdile, nakar se seja zaključila ob šesti uri zvečer.

V soboto, ob 9. uri zjutraj, se zopet otvori seja. Navzoče vse zgoraj imenovane nadzornice.

Gl. predsednica Mrs. Marie Prisland vpraša navzoče nadzornice, kaj imajo za poročati o knjigah. Enoglasno so se izrazile, da so knjige v najboljšem redu. Se vzame na znanje.

Gl. tajnica Mrs. Julia Gottlieb poroča, da ji je bilo zelo težko zaključiti knjige brez seštevalnega stroja, zato je ga je najela za dobo dveh tednov, kar stane \$5.00. Poroča, da je tak stroj neobhodno potreben v glavnem uradu. Novi stroj iste vrste stane \$175.00, toda, ker je že rabljen, stane \$75.00. V slučaju, da se ga kupi, se odšteje najemnina \$5. Se odobri nakup tega stroja. Pozneje pride v gl. urad prodajalec teh strojev. Se ga vpraša, ako je on pripravljen ta stroj prodati za nižjo ceno, nakar se on izrazi, da je to najnižja cena; vendar pa je pripravljen v slučaju, da se kupi stroj, vzeti oglas v "Zarji". Konečno je prišlo do sledečih pogojev: Poleg že vplačanih \$5.00 se doplača še \$50.00, nakar je stroj last SŽZ., prodajalec pa prinese še dva ducata papirja, ki se rabi pri seštevanju. Za razliko v ceni se priobči njegov oglas trikrat v velikosti po četrt strani.

Sklene se, da se vzame v najem varnostni predal na Metropolitan State Bank, kjer bodo shranjeni vrednostni papirji.

Glavna predsednica Mrs. Prisland poroča, da je naročila posebne regalije za delegatinje. Se sprejme na znanje in odobri.

Ker so mesečna poročila pošla, in ker je potreba sedaj napraviti bolj obširno tiskovino, se naroči gl. tajnici, da napravi obris.

Gl. predsednica Mrs. Marie Prisland predloži načrt za knjige tajnice in blagajnice posameznih podružnic. Načrt se vzame na znanje ter se poizve za cene, naročilo pa se odloži in prepusti odločitev konvenciji.

Ker je ves dnevni red izčrpan, gl. predsednica zaključijo sejo ob 4 P. M.

Marie Prisland, gl. predsednica,

Julia Gottlieb, zapisnikarica.

Zapisnik se sprejme kot čitan in sicer enoglasno. Splošno so pohvaljene delegacijske regalije, ker je na njih ameriška in slovenska zastavica.

Prebrano je poročilo od podružnice št. 32 po sestri tajnici, ki je sprejeto.

Prebrano je tudi poročilo podružnice št. 6, Barberton, O., ki se tudi vzame na znanje.

Pozdrave pošilja Margaret Kozjan od št. 3 iz Pueblo, Colo.

Pozdrave pošilja tudi št. 23 iz Ely, Minn. Se vzame na znanje.

Št. 31 iz Gilbert, Minn., in št. 4 iz Oregon City pooblaščata gl. predsednico kot njih zastopnico, št. 38 pooblašča gl. tajnico, št. 7 pooblašča Dorothy Dermaš od št. 8.

Prebere se pismo iz Lemonta od šolskih sester, ki prosijo delegatinje, da kupijo nekaj opeke za novo hišo, ki velja \$20,000, v korist njih doma.

Predlagano in sprejeto, da kupi Zveza 2 knjige v znesku \$50.00. Enajst delegatinj tudi vzame v prodajo po 1 knjigo, ki so po \$25.00.

Association of Commerce iz Sheboygana pošilja lep šopek cvetlic zbornici, isto podr. št. 11 iz Eveleth, Minn. Pozdrave pošilja tudi podružnica št. 19, ki se vse z veseljem vzame na znanje.

Glede igre za SŽZ. poroča predsednica, da do sedaj ni bilo mogoče dobiti še nič primernega.

Izvoli se odbor, ki naj preskrbi kaj pripravnega za bodočnost. V odbor so izbrane: Marie Prisland, Albina Novak in Mohar. Plača se naj okrog \$100 za delo.

Glede romanja na Baragov grob je predlagano in sprejeto, da zastopate organizacijo preds. Marie Prisland in tajnica Julia Gottlieb. Vozne stroške se jima plača iz upravnega sklada.

Z veseljem se sprejmejo pozdravi od podružnice št. 5, Indianapolis, Ind.

Predlagano in sprejeto, da zaključimo sejo do dveh popoldne. Z molitvijo se zaključijo prvi sestanek ob 12. uri.

Marie Prisland, predsednica.

Albina Novak, zapisnikarica.

(Dalje prih.)

Uradna poročila

PRVA NOVA PODRUŽNICA PO KONVENCIJI USTANOVLJENA.

Ravno ob zaključku lista sem dobila od sestre Josephine Hočevan, novo izvoljene članice publikacijskega odseka in tajnice podružnice št. 15, assesment in pristopnino za 21 članic-ustanovnic nove podružnice za Maple Heights, Ohio, ki je dobila številko 42. Poleg tega sem dobila tudi od drugod poročila, da ustanavljajo nove podružnice. To je zelo vesel pojav in je znamenje, da bo naša organizacija od sedaj naprej še bolj napredovala. O tem smo gotove, kajti konvencija je sprejela veliko dobrih točk, predvsem naj danes omenim NAČELNO IZJAVO, potom katere bo Slovenska Ženska Zveza ostala katoliška. Več o tem prihodnjič.

JULIA GOTTLIEB, gl. tajnica.

P. S.:—Ko je bilo to poročilo že stavljeno, je prinesla Mrs. Kramer assesment in pristopnino za 13 članic-ustanovnic nove podružnice za Bay View, Wis., ki je dobila št. 43.

RAZPIS POSEBNEGA ASESMENTA.

Na minuli konvenciji je bilo sklenjeno, da ostane assesment po starem, meseca julija vsakega leta pa plača vsaka članica 50c posebne doklade. Nadalje je bilo tudi sklenjeno, da vse točke, sprejete na konvenciji, stopijo v veljavo dne 1. julija, letos. Vsled tega je za mesec julij razpisan poseben assesment po 50c za vse članice S.Ž.Z.

Sosesterski pozdrav,

Julia Gottlieb, gl. tajnica.

NAZNANILO

smrti članic S.Ž.Z. za mesec april 1930.

Mary Laurich, članica podr. št. 2, Chicago, Ill. Pristopila dne 20. sept. 1927, umrla dne 2. apr. 1930. Bila članica SŽZ. 2 leti, 6 mesecev in 12 dni. Deležna do pogrebnih stroškov v znesku \$100.00 katera svota se je izplačala soprogu Martinu Laurich.

* * *

Današnja številka "Zarje" se je nekoliko zakasnila in to vsled konvencije, ozir. zapisnika. Prihodnja izide pravočasno.

Ob tej priliki zopet opozarjam, da morajo biti dopisi, namenjeni za Zarjo, na rokah urednice najpozneje do 20. dne v mesecu, da

se lahko priobči v prihodnji številki.

Julia Gottlieb, gl. tajnica.

PODRUŽNICA ŠT. 41 S.Ž.Z., COLLINWOOD, O.

Ustanovljena 19. maja 1930.

Odbor: Predsednica Miss Mary Loušin, podpredsednica Mrs. Josephine Koželj, tajnica Mrs. Anna Stopar, 15419 Ridpath Ave., blagajničarka Mrs. Mollie Tomažič. Ostale članice: Frances Arko, Anna Bajec, Gertrude Balish, Pauline Balish, Katie Benesavsky, Frances Barbich, Angela Bohinc, Frances Bohinc, Frances Bajec, Mary Grajzar, Mary Jakše, Anna Loušin, Mary Laurič, Mary Leustig, Mary Mausar, Josephine Meznansič, Pauline Opalič, Josephine Pogarčar, Mary Perpar, Mary Sturm, Agnes Straus, Mary Strehovec, Mary Stakic, Mildred Walter, Jennie Zaje, Gertrude Zupanc, Aloisia Zabukovec, Antonia Erjavec, Cecilija Jaklitz in Mary Zakrajšek.

Podružnica šteje 39 članic ustanovnic.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 42, S.Ž.Z., MAPLE HEIGHTS, O.

Ustanovljena 30. maja 1930. — Sprejeta v Zvezo 2. junija 1930.

Odbor: Mary Martinšek, 5183 Stanley Ave., predsednica; Theresa Glavic, 5157 Erwin Ave., tajnica; Pauline Hribar, 15716 Otis Place, blagajničarka. — Ostale članice: Anna Buh, Frances Celhar, Mary Gorenc, Anna Glivar, Ivana Hrovat, Amalia Orovat, Lucija Kern, Frances Kreše, Tillie Legan, Frances Legan, Antonia Legan, Frances Lipnos, Cecilia Oblak, Pauline Perhavec, Josephine Stavec, Theresa Simončič, Theresa Zimšek. Podružnica šteje 21 članic ustanovnic.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 43 S.Ž.Z., BAY VIEW, WIS.

Sprejeta v Zvezo 4. junija 1930.

Odbor: Gertrude Delopt, 588 Clement Ave., predsednica; Antonia Velkovarh, 6.6 Carpenter Street, tajnica; Cecilija Goršek, 313 Walker St., blagajničarka. Ostale članice: Mary Bevc, Josephine Kolar, Mary Lenovšek, Christie Rebenisek, Frances Stebler, Josephine Tominšek, Theresa Verhovnik, Agnes Virbnik, Theresa Zortz, Helen Zunter. Podružnica šteje 13 članic ustanovnic.

Julia Gottlieb, gl. tajnica.

POZOR TAJNICE!

Pole za assesment, oziroma mesečna poročila, so pošla in bodo kmalu izdane nove, bolj obširne, da bodo odgovarjale sedanjim razmeram. Najpozneje za mesec julij bodo poslani podružnicam. Ako katera tajnica ima več iztisov starih poročil, bo zelo ustregla gl. uradu, ako jih pošlje meni, da se lahko postreže tistim podružnicam, ki jih nimajo za ta mesec.

Pobiralnih knjižic s pravili je samo 25 v zalogi. Nove bodo tiskane kakor hitro bodo gotova nova pravila. Do tedaj se bodo

podružnicam pošiljale samo prošnjje za sprejem.

Sosesterski pozdrav,

Julia Gottlieb, gl. tajnica.

ZAHVALA.

V prijetno dolžnost si štejem izreči najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so za časa konvencije SŽZ. bili na uslugo in sodelovali. Hvala vsem konvenčnim odborom in posameznim članicam, ki so delale neumorno ves čas konvencije. Hvalo zasluži sprejemni, stanovanjski in zabavni komite ter banketni komite, ki je pod spretnim vodstvom Mrs. Simonič in Mrs. Fale serviral in aranžiral banket. Hvala vsem ženam in dekletom, ki so na banketu pomagale, najsi bo že v kuhinji ali v jedilni dvorani. Hvala onim, ki so šivale kapice in prte, kakor tudi vsem, ki so se potrudile s prodajo tikeov. Hvala avtomobilistom, ki so bili za izlet na razpolago. Dalje hvala vsem podružnicam in posameznim članicam za poslano častitke. — Vseh je dospelo 86 na konvencijo. Prejele smo častitke tudi od jugoslovanskega poslanika v Washingtonu, Dr. Leonida Pitamica, in governerja države Wisconsin, Mr. Walter J. Kohlerja. Pozdrave so poslali: Rev. F. S. Mažir, Mr. Anton Grdina, Mr. Jos. Zalar, Mr. Ivan in Stanley Zupan, največje slov. žensko društvo v U. S. sv. Marije Magdalene iz Clevelanda, dalje Mr. Pirc in Mr. Debevc za list Amerišno Domovino, F. J. Kozlevčar iz Milwaukee. Dalje hvala vsem sheboyganskim društvom za naklonjenost. Delegatinje so bile vse očarane, ker je naša dvorana izgledala kot cvetlični vrt. — Cvetlice so nam poslali podr. št. 12 iz Milwaukee, podr. št. 2 iz Chicage, podr. št. 11 iz Eveletha ter domača podružnica, dalje društva Kraljica Majnika, sv. Cirila in Metoda, Ilirija, sv. Trojstvo, Janeza Krstnika in Bratje Zaveze, ter sedem članic društva

Ameriška Slovenka, ki so: Mary Cigale, Matilda Skrinar, Stefani ja Pelko, Frances Petrovič, Josie Kušman, Mary Kure in Frances Klančar. Dalje je poslala cvetlica trgovska mestna zbornica in Bank of Sheboygan. Častitke so poslala vsa omenjena društva ter mladeniško društvo Nada in Združeni Slovenci. Dalje se zahvalimo vsem govornikom in govornicam kot: Č. g. župniku James Černetu za njegov govor in vso prijaznost, s katero je sprejel delegacijo in za vse, kar je storil v korist S.Ž.Z.; našim častnim gostom Dr. G. Kolombatoviču, generalnemu konzulu Jugoslavije, in gospej Kolombatovič, sestri gl. tajnici Mrs. Juliji Gottlieb, Mrs. Mary Godez, predsednici društva Kraljica Majnika, ter sestri Mrs. Albini Novak, ki je govorila v imenu delegatinj. Dalje Mr. John Jeriču, uredniku Amer. Slovenca, Mr. F. Opeki, glavnem odborniku K.S. K.J., Dr. Kernu in Mr. Plevniku iz Clevelanda, Mr. Rado Stautu, uredniku lista Obzor, Mr. Jos. Stukelnu iz Jolieta ter Mr. John Veršaju, ki je pozdravil kot najstarejši naseljenec naše naselbine. Dalje prisrčna hvala g. Svetozarju Banovcu za prekrasne pesmice. Občinstvo je bilo prijetno presenečeno nad njegovim obiskom. Hvala spremljevalki Miss Josephine Novak. Dalje hvala Miss Elsie Sebanz, Mrs. Čampa, Mrs. Grobelnik, Mr. Versay in Mr. Frančiču za prekrasno petje. Hvala Miss Stanki Skok za spremljevanje na klavirju. Hvala William in Henry Faletu za violin duet. Hvala pa tudi banketnemu komiteju, ki je obdaril vse govornice s šopki. Hvala tudi listom Amer. Slovenec, Obzor in Amer. Domovina za lepe uredniške članke, kakor tudi č. g. Ambrožiču, uredniku Svetilnika. — Hvala vsem ostalim gostom, ki so na banket prihiteli iz Milwaukee, Waukegana, Chicage, Jolieta in Clevelanda.

Končno najlepša hvala občinstvu, ki se je naravnost vzorno zadržalo oni večer. Bile smo ponosne na naše rojake in rojakinje, ki so s svojim vedenjem pokazali, da so vživali program zaključnega večera naše konvencije.

Če smo nehote kako ime izpustile, prosimo, da se nam ne zameri. Sodelovalo je toliko oseb, da se lahko koga izpusti. Hvala ležne smo pa vsem prav iz srca, ki se na ta ali oni način pripomogli do tako sijajnega zaključka konvencije.

Sheboygan, Wis., 3. jun. 1930.

Marie Priland, preds. S.Ž.Z.

Christine Krainz,

preds. podr. št. 1.

Gospodinjski kotiček

Svinjska prsa s češpljevo omako.

Zreži svinjska prsa na par delov ter jih skuhaj v slani vodi. Potem jih potresi z drobtinami in jih opeci na masti.

Za omako razmešaj pol šalce češpljeve mezge z eno šalco vode; prideni še sladkorja, cimeta in tolčenih dišečih klinčkov in par žlic vina, prevri omako in oblij ž njo prsa.

T. R.

* * *

"Cocoa Cake."

Vzemi si posodo in deni 2 šalci moke, raztopi četrt funta surovega masla, ali 4 jajca, 2 veliki žlici "cocoa", 1 šalco sladkorja in en funt kislega mleka (sour milk); to vse skupaj dobro mešaj kake četrt ure. Potem prideni še 2 mali žlički Baking sode in žlico soli; še vse to dobro zmešaj in deni v namazano posodo. Peci v peči eno uro počasi, da se ne prižge; ko je pečeno, vzemi ven, da se malo pohladi; nato pa vzemi šalco powder sugar, 2 žlici surovega masla in žlico mleka; zmešaj skupaj in namaži "cake" z njim. Ako pa hočeš, da bo boljši in lepši, potresi ga z drobno sesekljanimi orehi.

Mrs. Frances Gradišar,

Barberton, Ohio.

Kako napraviti testo za “pie”.

3 šalce moke, pol žličke bak-ing powder, 1 žličko štrihano soli, $\frac{3}{4}$ šalce masti.

Presjaj moko, powder in sol skupaj. Vmešaj mast v moko z vilicami, potem mrzlo vodo, da napraviš mehko testo. Deni na dilo z moko posuto, pa razvaljaj tenko, pripravljeno za rabo.

“Cocoanut pie.”

Dobro zmešaj tri rumenjake in tri velike žlice cukra skupaj: ko je dobro zmešano, prideni pol male žličke soli, pol bakse cocoanut, nazadnje pa en funt mleka. Skorjo za pie moraš imeti že prej pečeno, in to vlij v pečeno skorjo in potem zopet deni nazaj v peč, da se strdi. Ko se strdi, ga vzemi ven in potresi s cimetom ali pa beljak stepi in gor deni. To je za en dober pie ali dva majhna.

“Butter Scotch Pie.”

Dve šalci rujavega cukra, 3 velike žlice putra, 3 rumenjake skupaj zmešaj, 3 velike žlice moke primešaj, nazadnje pa še dve šalci vroče vode in malo vanile. Sedaj vse to skupaj skuhaj, da se zgosti in mešaj zmirom, da se ne prižge. Skorjo za pie moraš imeti že pečeno; potem deni to notri in po vrhu beljak.

“Chocolate Pie.”

1 šalca mleka ali vode, dve veliki žlici čokolade, $\frac{3}{4}$ šalce cukra. Pusti zavreti; ko zavre, prideni 2 veliki žlici corn starch, raztopi jo prej v malo vode, ko zavre, potem to lahko rabiš za pie. Tega je dosti za en pie. Po vrhu pa stepen beljak.

“Pie” iz kisle smetane.

Dobro zmešaj 2 rumenjaka, tako, da sta belkasta, potem primešaj $\frac{3}{4}$ šalce na drobno sesekane rozine, 1 šalco goste kisle smetane in pol šalce cukra, eno malo žličko cimeta, pol žličke cloves, četrt male žličke allspice. Zmešaj to dobro, da postane gosto in potem rabi za pie. Beljake pa porabi za na vrh. To je samo za en pie.

Mary Urbas, Collinwood, O.

Polenta s friko.

Zavri en kvart vode in prideni pol funta koruznega zdroba. Potem mešaj pol ure na srednji vročini, da se naredi temno-rumena skorja. Ko je kuhano, jo lepo s kuhljo oblikuj in stresi na lesen krožnik. Nato jo zreži z nitjo in daj s friko na mizo. — Friko pripravi tako: Vzemi eno jajce za osebo, potem zreži dobrega sira na kocke in daj v jajce in dobro zmešaj. Potem vlij vse to v vročo mast, kateri si pridejala nekaj ocvirkov ter vse bledorumeneno speci. To je zelo prikladna jed h polenti.

Jožica Petrinova, Jugoslavija.

* * *

Polpeton.

Pol funta lepega mesa (govejega ali telečjega) ter 5 do 10 unč slanine seseklaj na drobno. Namoči v mleku 1 do 2 koščeka kruha (približno eno žemljo) ter ga dobro zmečkaj. V ponvici razcvri na maslu seseklano čebulo in sesekljanega peteršilja ter primešaj k mesu. Osoli, nekoliko opopraj, prideni sesekljanega majorana, nekoliko nastrganega muškatovega oreha, 1 ali 2 dobro strta stroka česnika in 2 jajci ter vse skupaj dobro premešaj. Zvrni zmes na ploč, katerega si prej dobro posula z moko ter jo izobličij v veliko klobaso. V podolgastem modlu razbeli žlico masla in masti ter položi v njega pripravljeno klobaso in speci v pečici, ako imaš štedilnik, ako ne, pa na ognjišču v pokriti posodi. Z žlico ali zajemalko polivaj klobaso od časa do časa z zabelo in ko je na spodnji strani rumeno, obrni na drugo stran. Ko je na obeh straneh lepo rumeno, vzemi polagoma z dvema lopaticama ali širokima nožema ven iz zabele. V to deni 1 žlico moke ter pol na drobno sesekljanega čebule, da se zarumeni. Zalij to z juho ali vodo, v kateri si raztopila žličico paradižnikove mezge, nekoliko osoli in opopraj ter nastrgaj

nekaj muškatovega oreha. Deni na to “polpeton” zopet notri, da se še nekoliko pokuha v tej omaki, potem ga vzemi zopet ven ter ga položi na podolgast krožnik in polij z omako, nareži ga na kose, ki pa ostanejo skupaj. K polpetonu serviraš makarone ali druge testenine. —a—

* * *

Cenen ocvirkov štrudelj.

Naredi vlečeno testo iz moke, enega beljaka in slane mlačne vode. Ko se testo počije, vzemi skledico smetane in jo razmaži po razvlečenemu testu in bolj na redko potresi z ocvirki. Ako se zalije štrudelj, preden se da v peč, z mlekom, je mehak in okusen.

* * *

Dobri keksi.

Pripravi tri četrt funta moke, en četrt funta masla in masti, lahko zmešano, en četrt funta sladkorja, 5 celih jajec, en pe-civni prašek, en vanilijin zavitek, malo limonove lupine. To dobro pregneti, zvaljaj in zreži. Ako si želiš lepših, pomaži jih z raztepenim jajcem in potresi s sesekljanimi orehi.

* * *

Dober kolač.

Raztepi štiri rumenjake ter jim primešaj toliko surovega masla, kolikor tehtajo 4 cela jajca, isto težo sladkorne sipe ter ravno toliko presejane moke. Iz beljakov napravi sneg, katerega zmešaj z navedeno zmesjo. Namaži nato pekač z maslom ter razmaži vse testo enakomerno. Po vrhu deni razpolovljene češplje (v zimskem času suhe) ali kako drugo času primerno sadje, katero dobro posuješ s sladkorjem. Nato deni kolač v peč. Ko je pečeno, razreži pecivo v podolgaste rezine, katere razvrstiš na primeren podstavek ter jih še dobro posuješ s sladkorjem.

* * *

Kožuhovino očistiš

prav lepo na sledeči način: V vodi kuhaj navadno milo toliko

časa, da se raztopi. Raztopino precedi skozi prt. Ko je napol ohlajena, pomakaj vanjo kožuhovino in vselej prav rahlo ožmi. Prav tako pomakaj v kapnico ali dežnico. Kožuhovino posuši na zraku, potresi jo z zdrobljenim škrobom, potem jo pa še skrtajči in izpraši z lahkim jermenom.

Zdravstvo

Noge — steber života.

Dršajoč in negotov korak ti naznanja starega ali bolnega človeka. Noge občutijo vsako bolezen, postanejo medle in trudne. Slabokrvni ima mrzle, vročnični vroče, na pljučih bolni težke. Pred hudo boleznijo postanejo mehke, kakor iz testa, vsled opešanja so kosti krhke in človeku je, kakor da se bodo vsak čas prelomile. Pri nogah si išče bolezen izhoda. Zato se poti ta v noge, drugemu se nabira blato, se delajo grinti, izpahki in večne rane, ali kakor pravi ljudstvo "plesdrotne noge".

Vsa teža života sloni na nogah. Ko postaja z leti človek bolj težak, trpijo noge bolj in debeli ljudje tožijo, da jih bolijo noge. Noge opešajo, če jim ne pomagaš. Bolj kakor na drugih delih života trpi koža na nogah, izgublja maščobo. Noge je treba umivati redno vsak dan, treba jih je pa tudi mazati, kar je bilo pred časom železnic splošna navada. Vojaki so imeli lojeve sveče s seboj. Loj dela res prožne kosti in zdrave kite. Zelo dobro mazilo za kosti je tudi zahejevo (*Simphnytum off.*), ki se skuha iz kozenine, olja in voska. Staro salo, mazilo iz sala in smrekovih vršičkov, je tudi krepčilo za slabotne noge. Vsaj podplate si namaži vsak večer s takim mazilom, pa boš imel drug dan lahke noge. Utrujene noge postanejo lahke, če utereš v podplate gorkega olja, na katerem je prevrel česen. To prežene tudi nahod.

Zdrobova in detelina kopel vzame bolezen iz nog. Slabotne noge umivaj z rožmarinovim ali sirkinim (*Lavendula*) vinom ali žganjem. (Pest zeli namakaj 8 dni v pol litru.) Negovanje nog se mora začeti pri otroku. Oni, ki hodijo dosti bos, imajo boljše noge kakor otrok, ki mu stiskaš zgodaj noge z obutvijo. Dosti hoje po travi, po prostem, utrdi vsem noge, stoji in hoja po mestnem tlaku jih pokvari. Župnik Ginvale pravi, da bi bili vsi, ki imajo sedeči poklic, dosti bolj zdravi, ko bi hodili iz uradov namesto da se vozijo. Kdor mora pa celi dan stati na nogah, se utruja bolj kakor da bi hodil. Zato dobijo gospodinje in posli, ki stojijo skoraj ves dan, zabrekle noge in krčne žile. Take noge je treba zelo skrbno negovati, umivati vsak dan z mrzlo vodo in mazati. Komur ne stori mrzla voda, naj si pomaga s toplo — vsak si pa mora umiti noge enkrat na teden z vročo vodo, da se omehča trda koža. Za tako kopel je izvrsten divji kostanj — pest kostanja na galono kropa. Gomiličina zel, metlika (posebno za vodenične), pelin, meta so tudi izvrstni. Gumijeve nogavice niso dobre za noge, ker ne more koža delovati, boljši je tenak povoj. Včasih so nosili za zatečene noge rdeče suknene nogavice.

(Tudi kokošim privežejo rdeče flanele.) Da ostane noga zdrava, je treba poleg snage tudi primerne obutve. Kar tišči, škoduje. Previsoke pete spravijo noge v nenaraven položaj in ves drob trpi ob tem, ko visi noga; brezpetniki in prenizke široke pete povzročijo, da postane noga ploska in da dobiš grdo hojo. Treba je torej srednje poti in obutve po nogi. Tovarniško blago ni za vsako nogo, dober čevljar je umetnik. Za dobro obutev ne smemo štediti, ker se nam izplača z lahko hojo. Več parov čevljev je tudi treba, da si ohraniš noge, sicer se ne izhlapi pot in je noga

hitro utrujena. Vsak dan sveže nogavice. Posebno, kdor se poti, si mora umivati noge v okisani in slani vodi in utirati po umivanju noge z gomiličino ali arničino tinkturo.

* * *

Postelja.

Kri spravlja vse slabe snovi s potom iz sebe. Zato je pot jedek in strupen. Spanje v premočeni srajci, ki si jo nosil ob dne, je nezdravo. Pa tudi prepotena vlažna posteljina je zelo nezdrava. Zato je treba, da se posteljina zrači in solnči, ne da se kar mokra vrže na kup. Več oseb na eni postelji je z ozirom na zdravje velik nedostatek; v majhni sobi, ki je natlačena z ljudmi, se drži rada bolezen in oglašča smrt. Na postelj bolnega ne devaj zdravega. Vsak mora imeti svojo blazino, svojo oteračo. Pretežka odeja vzame telesu preveč toplote, ledeno mrzla postelja oslabi bolehnega. Perje za blazine je treba oprati, predno se zabaše. Kokošje perje sploh ni na dobrem glasu. Štajerci pravijo, da se dobi od kokošnjega perja udnico v noge in kokoši imajo res rade udnico. Gosje perje je že zato bolj zdravo in čedno, ker so gosi v vodi, kokoš se pa valja po prahu. V pernice in v zglavja bašejo tudi vzanino in račje perje. Prav zdrava je žima, pleve jemljejo vročino nase, smrekova volna izvleče boleznijo. Za bolno glavo in telo je dobra podklada praproti. Vsako blazino devaj na solnce ali k peči, kajti blazina vleče vlago nase, katero oddaja potem glavi. Odtod trganje in izpadanje las. Posteljino je treba večkrat očistiti. Če ni preveč prepoteno perje, zadostuje, da ga strešeš na rjuho in zračiš na solncu. Po bolniku ga moraš na vsak način popariti, ocejati na situ in posušiti na solncu. Tako operi tudi žimo. Prepoteno volneno odejo operi v mlačni milnici. Odejo z bato (kolter) operi na mizi s krtačo in milom in mlačno

vodo, postavi čez noč v deževnico in obesí, da se posuši. Suho tolci rahloma. Najbolje pa je, da tako odejo razdereš, opereš bato in jo scufaš, kajti pri pranju se bata skrči in strdi in odejino blago gubi rado barvo.

* * *

Nahod in kihanje, kašelj.

Pri tem stresaš po zraku zametke bolezni. Influenca in kašelj se razširita samo zato tako, ker kiha in kašlja vsepovprek toliko ljudi. Pri kihanju in kašlju si je treba zamašiti usta in nos z robcem. Posebno nerodno je, če kiha ali kašlja ženska v kuhinji nad jedjo. Dosti žensk ima nemarno navado, da kašlja široko odprtimi ustmi. Pa tudi robce, ki jih držiš pred ustmi, ne puščaj v bližini ljudi in jedi.

Dopisi

PODRUŽNICA ŠT. 6, S. Ž. Z., BARBERTON, OHIO.

Čeravno naša podružnica ni velika, pa so naše članice vedno pripravljene kaj dobrega storiti. Do sedaj smo delovale v lepi slogi in upam, da bo tako tudi za naprej.

V soboto, 3. maja je naša podružnica vprizorila krasno igro "Prisega o polnoči" in to v korist društvene blagajne. Dolžnost me veže, da se na tem mestu najiskrenejšje zahvalim vsem igralcem in igralkam, posebno režiserki Mrs. Ožbolt, č. g. župniku A. S. Bombach za lepo oznanilo v cerkvi, ter članicam, ki so pomagale za en ali drug način. Seveda je ta zahvala nekoliko pozna, ker pa izhaja naš list "Zarja" enkrat na mesec, mi nikakor ni bilo mogoče takoj se zahvaliti. Ne bom vsakega posebej opisavala, ker bi se lahko pripetilo, da bi katerega premalo pohvalila, da bi se čutil užaljenega, kar bi lahko bilo v kvar za nadaljne nastope. Veliko zadovoljstvo se je poznalo na gledalcih, kar je dokaz, da je igra dobro izpadla. Udeležba je bila velika; vsak kotic v dvorani je bil napolnjen. S tem se je društvena blagajna veliko opomogla. Vsled slabih delavskih razmer nismo pričakovale tako velike udeležbe. Zatorej lepa hvala vsem, ki ste prišli. Iskrena hvala pa tudi vsem, ki ste pri igri pomagali. Preveč prostora bi vzelo, da bi vsakega posebej imenovala, zatorej sprejmite to zahvalo in bodite prisrčno pozdravljeni.

Frances Smrdel, tajnica.

IZ URADA POD. ŠT. 20, JOLIET, ILL.

Naznanjam članicam, da bodo sedaj v poletnem času seje vsaki tretji torek zvečer ob pol osmi uri namesto nedeljah. Sosesterski pozdrav.

Anna Pluth, tajnica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 24, S. Ž. Z., LA SALLE, ILL.

Poročati imam žalostno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja naši sestro Mrs. Mary Retelj. Umrla je dne 13. aprila 1930. Bila je dobra članica naše podružnice. Ko je ležala na mrtvaškem odru, smo se članice zbrale v obilnem številu in smo skupno molile sv. rožni venec. Kot v zadnji pozdrav smo ji podarile lep venec in darovale smo za eno sv. mašo. Naj v miru počiva njeno telo, njene duše pa se spominjamo v naših molitvah. Mary Furar, tajnica.

* * *

PODRUŽNICA ŠT. 27, S. Ž. Z., NORTH BRADDOCK, PA.

Članicam naše podružnice in vsem drugim se naznanja, da priredimo spomladanski piknik v nedeljo, 15. junija, 1930, na Churchhill. Vabimo vse, od blizu in daleč, da nas posetite. Zabave bo dovolj.

Ob enem se lepo zahvalim vsem članicam, ki so prišle na "Surprise Party" moje hčerke in prinesle tako lepa darila. Imena teh so: Mrs. Branzel, Mrs. Zimmerman, Mrs. Werban, Mrs. Pupich, Mrs. Mulc, Mrs. Peterlin, Mrs. Rednak, Mrs. Ramuš, Mrs. Anzelover, Mrs. Mramer, Mrs. Nemanich, Mrs. Sedmak, Mrs. Matrosic, Mrs. Catherine Nemanich. Vaša gostoljubnost nam bo ostala v trajnem spominu. Še enkrat, lepa hvala! Bog naj Vam stotero poplača! Ob priliki bomo tudi mi skušali povrniti.

Lepo pozdrav vsem članicam S. Ž. Z., posebno članicam podružnice št. 27.

Ursula Pierce, tajnica.

* * *

ZAHVALA.

Chicago, Ill.

S tem potom se delegatinje SŽZ. najlepše zahvaljujejo najprej članicam podružnice št. 1 ki so nas prišle čakati k postaji in tudi za vso postrežbo, katero so nam nudile za časa našega bivanja v Sheboyganu.

Lepa hvala č. g. župniku Rev. Cherne tu za lepi sprejem, prijazne besede in za vso naklonjenost, katero ste skazali. Hvala častitim šolskim sestram, ki so otroke tako lepo izučile peti, kar je bilo v resnici krasno, da je lahko v ponos celi sheboyganski naselbini. Hvala tudi častitim gg. duhovnikom, ki so nas obiskali v torek pri kosilu.

Hvala vsem voznikom, ki ste bili tako prijazni, da ste nas vozili in nam razkazali vse vaše lepe kraje. Najlepša hvala članicam SŽZ. iz te naselbine za vso družabnost in zabavo, ki ste jo preskrbele za nas. Hvala kuharicam za okusna jedila in postrežbo.

Lepa hvala Miss Kohler za njeno spremstvo po tovarni, kakor tudi za oku-

sen prigrizek, ki je bil pripravljen za nas in tudi za slikanje delegacije.

Najlepša hvala za podarjene cvetlice, katerih je bilo 14 košaric, ena lepša in večja kot druga, kakor tudi za častitke in pozdrave, katerih je bilo 86 številu in to iz različnih krajev Amerike.

Hvala vsem mestnim uradnikom, jugoslovanskemu generalnemu konzulu Dr. G. Kolombatoviču in njegovi cenjeni gospe, spoštovanim gostom za lepe govore, kakor tudi pevcem za lepo petje in igranje. Posebna hvala gospodu Banovcu za njegovo krasno petje in ostalim gostom, kateri ste nas počastili v tako v lepem številu.

Najlepša hvala naši glavni predsednici Mrs. Marie Prislar za ves njen trud in predpripravo, da se je cela konvencija ja vršila v tako lepem redu, kar si lahko šteje v ponos vsaka članica Slovenske Ženske Zveze.

V imenu delegatinj:

Albina Novak, Julia Gottlieb.

* * *

ZAHVALA.

V dolžnost si štejem, da se še posebej zahvalim vsem članicam sheboyganske podružnice SŽZ. za tako lepo postrežbo in prijaznost, katero ste nam izkazali. — Prisrčna hvala vsem ženam in dekletom, ki ste nam tako lepo stregle.

Nikdar mi ne bo iz spomina lepo otroško petje v cerkvi sv. Cirila in Metoda. Razvidno je, da imajo otroci dobre sestre-učiteljice, ker so tako dobro podučeni. Nikdar pa tudi ne bom pozabila, kaj sem vse lepega videla v Sheboyganu.

Pozabiti pa ne smem na Chicago. Lepa hvala družinam Besowshek, Kušar in Gottlieb, kamor smo bile povabljeni in gostoljubno sprejete. Posebna zahvala Miss Besowshek, ki nas je vozila z avtomobilom in razkazovala Chicago. Ravno tako lepa hvala Miss Kushar za naklonjenost in prijaznost in spremstvo na postajo.

Še enkrat, lepa hvala vsem, ki ste nas prijazno sprejeli in tako lepo postregli. Ob priliki vam hočemo povrniti.

Pozdrav vsem bivšim delegatinjam, gl. uradnikom in vsem članicam SŽZ.

Mary Darovec, od podr. št. 14.

* * *

ZAHVALA.

Chicago, Ill.

V svojem in v imenu vseh chikaških delegatinj se najlepše zahvaljujem vsem rojakom in rojakinjam v Sheboygan-u, ki ki so se prizadevali za časa konvencije S.Ž.Z. nam napraviti prijetne urice. Predvsem lepa hvala Rev. Jakob Cherne za vso naklonjenost, Mrs. Suša za fino postrežbo in prenočišče, Mr. Suša in Mrs. Matilda Skrinar za vožnjo z avtomobili itd. Še enkrat: lepa hvala in Bog plačaj.

Konečno še posebno lepa hvala za iznenadena darila Mrs. Prislard in delegatinj. Posebno eno darilo je zelo primerno in me bo spominjalo na to konvencijo še na pozna leta, ko jaz ne bom več v odboru.

Julia Gottlieb.

FINANČNO POROČILO SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE ZA MESEC APRIL, 1930.
FINANCIAL REPORT OF THE SLOV. LADIES UNION FOR THE MONTH OF APRIL, 1930.

Podružnica:	Mesečnina:	Naroč. Zarje:	Pristop.:	Knjižice:	Izakznice:	Znaki:	Skupaj:	Članic:
Branch:	Assessment:	Subscription of Zarja:	Initiation Fee:	Books:	Membership Card:	Emblems:	Sum:	Number of Members:
1. Sheboygan, Wis.	\$ 16.35	\$ 10.90	\$ 2.50	\$ .75	\$6.00	\$6.50	\$ 43.00	109
2. Chicago, Ill.	12.75	8.50	1.00	.30	—	.65	23.20	85
3. Pueblo, Colo.	18.00	12.00	5.00	3.75	—	—	38.75	119
4. Oregon City, Ore.	5.85	3.90	.50	—	—	—	10.25	39
5. Indianapolis, Ind.	7.80	5.20	—	—	.75	—	13.75	52
6. Barberton, Ohio	9.15	6.10	.50	—	—	—	15.75	61
7. Forest City, Pa.	7.50	5.00	—	—	—	—	12.50	49
8. Steelton, Pa., March, ...	6.30	4.20	—	—	—	—	10.50	
dto. April, ...	6.30	4.20	—	—	—	—	10.50	42
9. Detroit, Mich.	8.55	5.70	.50	—	—	—	14.75	57
10. Collinwood, Ohio	76.50	51.00	1.00	—	—	—	128.50	495
11. Eveleth, Minn.	17.85	11.90	2.00	—	—	—	31.75	116
12. Milwaukee, Wis.	11.70	7.80	2.50	.75	—	—	22.75	78
13. San Francisco, Cal.	11.25	7.50	—	—	—	—	18.75	75
14. Nottingham, Ohio	35.10	23.40	.50	—	2.50	—	61.50	234
15. Newburgh, Ohio	17.25	11.50	.50	.15	—	—	29.40	115
16. So. Chicago, Ill.	9.15	6.10	—	—	.25	—	15.50	61
17. West Allis, Wis.	4.80	3.20	.50	.15	—	—	8.65	32
18. Collinwood, Ohio	4.80	3.20	—	.30	.25	—	8.55	32
19. Eveleth, Minn.	23.40	15.60	—	—	—	—	39.00	156
20. Joliet, Ill.	42.75	28.50	1.50	.45	2.50	—	75.70	285
21. West Park, Ohio	7.95	5.30	1.00	.30	—	—	14.55	53
22. Bradlev, Ill.	3.30	2.20	.50	.15	—	—	6.15	22
23. Ely, Minn.	10.80	7.20	—	—	2.00	—	20.00	72
24. La Salle, Ill.	13.95	9.30	1.00	.45	—	—	24.70	93
25. Cleveland, Ohio	46.05	30.70	1.50	.45	2.25	—	80.95	307
26. Pittsburgh, Pa.	18.30	12.20	.50	—	.25	—	31.25	122
27. North Braddock, Pa.	7.35	4.30	.50	.15	—	—	12.90	49
28. Calumet, Mich.	13.80	9.20	.50	.15	—	—	23.65	92
29. Braundale, Pa.	3.00	2.00	—	—	—	—	5.00	20
30. Aurora, Ill.	3.45	2.30	.50	.15	—	—	6.40	23
31. Gilbert, Minn.	9.15	6.10	—	—	—	—	15.25	58
32. Euclid, Ohio	11.25	7.50	—	—	—	—	18.75	75
33. New Duluth, Minn.	4.05	2.70	—	—	—	—	6.75	27
34. Soudan, Minn.	4.05	2.70	—	—	—	—	6.75	27
35. Aurora, Minn.	1.95	1.30	—	—	—	—	3.25	13
36. Mc Kinlev, Minn.	5.40	3.60	—	—	—	—	9.00	36
37. Greaney, Minn.	2.40	1.60	—	—	—	5.20	9.20	16
38. Chisholm, Minn.	5.25	3.50	—	—	—	—	8.75	35
39. Biwabik, Minn.	3.45	2.30	—	—	—	—	5.75	23
40. Lorain, Ohio	7.35	4.90	23.00	—	—	—	35.25	49

Skupaj — Sum: ..... \$535.35   \$356.90   \$47.50   \$8.40   \$16.75   \$12.35   \$ 977.25   3504

Preostanek zadnjega meseca \$12,040.66

Skupna svota \$13,017.91

Stroški:

Mary Lavrich, pogrebni stroški	\$100.00
Marie Prisland, plač za april	20.00
Marie Prisland, stroški	19.30
Julia Gottlieb, plača za april	50.00
John Gottlieb, najemnina prostorov za marec-april	20.00
Prenošeno v tiskovni sklad "Zarja"	356.90

Skupni stroški meseca aprila .....\$ 566.20

Preostanek v blagajni dne 30. aprila, 1930 ..... \$12,451.71

Julia Gottlieb, gl. tajnica.

"Slovenian Ladies Union" closes meeting with large banquet

A delightful imaginary picture of Jugoslavia was impressively portrayed with talks and songs and by the characteristic hospitality and friendship which prevailed at the banquet held Wednesday evening at the SS. Cyril Methodius church hall by the Slovenian Ladies Union as the conclusion of their three-day convention here.

Mrs. Marie Prisland of this city, one of the organizers and the first president of the union, who was re-elected for a three-year term; was the toastmistress and her appropriate and clever remarks kept the guests in laughter most of the evening. Mrs. Prisland is gifted with a radiant personality and the ability to make well-chosen timely speeches, as she demonstrated last evening. That her people in Sheboygan and those from other cities appreciate the great things she has done for them, was revealed in several tributes in talks and presentations during the banquet.

Mrs. Prisland Honored

Following her address of welcome at the opening of the program, little Miss Anne Zore charmingly clad in native costume presented Mrs. Prisland with a beautiful bouquet of flowers. The young child pleased the guests with a well-interpreted recitation, expressing appreciation for the work Mrs. Prisland had done for the society and the honor she felt in being able to make the presentation.

Preceding her talk, Mrs. Prisland had called upon Miss Christina Krainz, who extended a hearty welcome to the delegates on behalf of the Sheboygan Union, whose members have expended much time and effort in preparation and during this successful convention.

The Honorable Herman Schuelke, mayor of Sheboygan, gave the delegates an official welcome and complimented them upon their splendid gathering. He spoke of the city of Sheboygan as one of the cleanest in the country and its citizens as law-abiding.

The response to this welcome was made by the Rev. James Cherne, who is in charge of SS. Cyril Methodius parish, and a well-known resident of this city. He emphasized the growth of the Slovenian colony in Sheboygan since he came here twenty years ago and gave the guests an idea of the many difficulties and struggles the parish had to overcome under his leadership. He expressed his appreciation for the splendid co-operation which he and his people had enjoyed during these years and whose assistance

has helped to make the Slovenians an important part of Sheboygan.

When Father Cherne came to this city, his parish consisted of 90 families and the real estate which they owned amounted to about \$5,000. He cited the wonderful bazaar, which the congregation sponsored with the assistance of people from the city several years ago, when the church realized \$12,000 within three days, as one of the outstanding events in its history and mentioned Mr. Brugh-ton as one of the people responsible for its success.

Jugoslavian Consul Speaks

Dr. G. Kolombatovic, Jugoslavian consul-general to the United States and Mrs. Kolombatovic, were guests of honor at the banquet and the former's address was the principle one of the evening.

Consul Kolombatovic gave an inspiring and interesting address on the ideals of the Slovenian people and of their sincere purpose, after coming to America, to become the best citizens.

Slovenians are a law-abiding people, interested in education and cultural advancement, he said. Naturally, having been reared under a different form of government and under entirely different conditions, they find it strange in coming to a new land, where laws and social conditions are entirely different, and while it takes them a long time to adapt themselves to their new environments, they set themselves to the task industriously and attentively.

The speaker referred to some of the great leaders of Jugoslavia, to those who have taken political leadership. He said that people of Jugoslavian birth are instinctively religious, that they are naturally a home-loving people, and they are taught from childhood to respect their government and to abide by their laws.

He declared that criminal records reveal few criminals among the Slovenian people in this country, stating that they are too busily occupied in the daily pursuits and devotions to violate the laws.

Mr. Kolombatovic paid a tribute to the Slovenian Ladies Union, asserting that its principals are praiseworthy and that much good will come to the members, their families and friends through the work of the organization, and that the cities, states and the nation will also be benefitted through the laudable work that the society is doing. He commended the K. S. K. J., Slovenian Men's organiza-

tion, and kindred societies, stating that they are all doing good work.

Mrs. Antigone Kolombatovic read an interesting paper in the Slovenian language following Father Cherne's talk in which she expressed her happiness in being among the Slovenian people and one of their speakers at such an important occasion. Mrs. Kolombatovic is a most charming woman. She is of Russian descent and a novelist of note, having written several books which have been transferred into three different languages. Following her talk she was presented with a lovely corsage bouquet as were all the women speakers for the evening.

That the Slovenian men and women are gifted with beautiful voices was revealed in last night's program by the number of enjoyable vocal numbers. Miss Elsie Sebanz, contralto, gave a beautiful interpretation of Ave Maria, after Mrs. Kolombatovic talk. She was accompanied by Prof. Joseph Feustel and in response to hearty applause they returned to present "Indian Love Call."

Extend Greetings

Mrs. E. R. Bowler, state lecturer for the Catholic Daughters of America, stated that it was a wonderful idea that Mrs. Prisland had in inviting the "Slovenian Ladies Union" to Sheboygan for their 1930 convention. She paid tribute to Mrs. Prisland as a woman who is not only satisfied with her own advancement, but one who is continually striving to take with her the women of her nationality throughout the country. As one of the organizers of the Anti-Prohibition Reform League for women in Wisconsin, she attacked prohibition saying that for Slovenians to whom drinking was part of their native life, it must seem strange to come to America and find that they are being unlawful by doing it here.

Miss Marie C. Kohler, state president of the Conference of Social Work, welcomed the delegates and distinguished guests to Wisconsin, as a sister of Governor Walter J. Kohler, whose personal message of welcome was sent by telegram early in the evening and read by Mrs. Prisland. She told how impressed she was with their large gathering, their Slovenian music, their delicious food and all their talks. Then she continued by telling briefly the activities of the Conference of Social Work and the Better Cities contests.

Greetings were also extended by C. E. Broughton, editor of The Sheboygan Press; Arnold Steimle, cashier of the

Bank of Sheboygan; C. F. Pratt, secretary of the Association of Commerce; Mrs. E. F. Oehler, president of the Catholic Women's club, and Robert Karner, Grand Knight, Sheboygan Council No. 722, Knights of Columbus.

Father Henry Helinda of Wabeno, one of the guests of the evening, was called upon by Mrs. Prislant for a short talk. He compared the lovely gathering to the blossoming of a beautiful rose, saying that as the rose closes, the banquet was slowly reaching a wonderful climax. He expressed his pleasure in being invited to the banquet, and said that his stay in Sheboygan since Monday had been a little bit of heaven to him, for Sheboygan has a community spirit that could not be rivaled.

Musical Surprise

A quartette composed of Mrs. M. Champa, Mrs. J. Grobelnik, John Versay and Louis Francis sang a delightful Slovenian song. Two of the members were called out for encores by constant ovation from the guests. Their voices blended beautifully and their piano accompaniment were played by Miss Stanza Skok.

One of the outstanding musical numbers of the evening were the songs by Svetozar Banovec, the distinguished tenor singer of the King's Opera in Ljubljana in Jugo-Slavia. He possesses a beautiful voice of natural quality and a personality which adds enjoyment to the interpretation of his songs. The young lady who accompanied him was from the Conservatory of Music at Milwaukee.

The appearance of Svetozar Banovec was a happy surprise to all the guests. He had given a concert in Milwaukee on Sunday, and therefore was able to arrange to be here for the banquet. He is ranked as one of the foremost Slovenian singers and the local people were honored to have him in their midst.

John Jerich, editor of the American-Slovenian paper known as "Amerikanski Slovenec", with head-quarters at Chicago, spoke about editing this publication which is read with interest throughout the country by Americans as well Slovenians. It has been a great influence in promoting the ideas of the organizations it represents.

National Officers Speak

Greetings in the Slovenian language were also extended by Mrs. Julia Gottlieb, supreme secretary of the S.Z.Z., and Frank Opeka, chairman of the financial committee of K.S.K.J., the Slovenian men's organizations and deserves much credit for the worthwhile things they have done to promote the welfare and prosperity of their societies.

Joseph Plevnik, president of International Banking company at Cleveland, Ohio, Rado Staut, editor of the Slovenian paper at Milwaukee and Mrs. Mary Godez of the Queen of May society here extended their greetings and congratula-

tions to the convention, and there was also a short talk by John Versay Sr., oldest Slovenian settler of Sheboygan, who has been here for about thirty-five years.

Preceding the concluding musical number, a duet by Mrs. Champa and Mrs. Groebelnik was given. Mrs. Alvina Novak of Cleveland presented Mrs. Prislant with a gift of gold, and Mrs. Julia Gottlieb of Chicago with a lovely purse on behalf of the delegation and in appreciation of their splendid services.

Another very pleasing musical number during the evening was a violin duet by William and Henry Fale, accompanied by Prof. Joseph Feustel.

Impromptu talks by several of the guests followed the regular evening's program and music was furnished by Herb's Merry-makers.

Mrs. Prislant Re-Elected

At the closing business meeting of the convention, Mrs. Prislant of Sheboygan was re-elected as supreme president for another three years. She has done a wonderful work during the two terms that she has been acting in that capacity, and further progress under her leadership may be expected between now and the time the next convention is held in Cleveland, Ohio, in 1933.

Other officers chosen are:

First Vice President—Mrs. Mary Glavan, Collinwood, Ohio.

Second Vice President—Mrs. Barbara Kramer, San Francisco.

Secretary—Mrs. Julia Gottlieb, Chicago.

Treasurer—Mrs. Anna Motz, South Chicago.

Board of Trustees—Mesdames Josephine Erjavec, Joliet, Ill.; Rose Smole, Bradley, Ill.; Alvina Novak, Cleveland, Ohio.

Publicity Committee—Mrs. Julia Gottlieb, editor; Mesdames Josephine Hocevar, Newburg, Ohio; Francis Ponikvar, Eveleth, Minn., and Mary Urbas, Collinwood, Ohio.

Advisory Committee—Mesdames Mary Darovac, Nottingham, Ohio; Magdeline Widina, Pittsburgh, Pa.; Mary Kopach, Milwaukee; Margaret Kozjan, Pueblo, Colo.; Dorothy Dermes, Steelton, Pa.

Chairman of the Educational Club—Mrs. Alvina Novak, Cleveland, Ohio.

—Sheboygan Press.

A WORD OF THANKS

We wish to express our thanks and appreciation to all delegates, members and friends of the Sheboygan S. Z. Z. who extended their warm hearst in making our visit very pleasant and comfortable.

Also thanking Mrs. Simonich, Mrs. Erzen and Mrs. Falle for their wonderful meals which we all enjoyed.

It was very nice of Mrs. Frank Susha to give us so much comfort during our stay. Thanking her immensely.

The girls of Sheboygan certainly showed us a wonderful time, for we enjoyed every moment of time we spent with them. Thanking them all individually—Misses Margaret Prislant, Mary Susha, Josephine Cerpich, Mary Gorenz, Mary Kovacic and Anna Vertacic.

Also sending our thanks to Miss Kohler who spent her time in entertaining us while on our visit through the plant, and the luncheon was served.

Again wishing to express our sincerest thanks to one and all.

Miss Angeline M. Besowshek,
Miss Millie Kushar.

CORRESPONDENCE

SAN FRANCISCO, CALIF.

Dear Editor:

In every lodge there are leaders—the go-getters who strive to make the lodge a success. There are others whose chief activities seem to begin and end in just paying their dues. I belong to this latter class, and I want to get out of it.

I have no executive ability; therefore, one way I can show that I want to be a really active member is through the "Maiden's Realm" — by contributing some of my own poems to this page.

Although these poems bear all the characteristics of a novice poet, I would like to contribute one now and then. May I?

I am enclosing one of the poems, so that you may get some idea what the others are like. "Conscience" is the first one I ever wrote and was inspired by Emerson's "Compensation." Thank you.

Respectfully yours,

Josephine C. Pluth.

Editor's note:—I am sure our readers will enjoy your poems immensely. Please continue your contributions.

CONSCIENCE

I

I roam for days through hill and dale,
And seek for peace to no avail;
I sneak through wilds like hunted prey
To flee from justice night and day.

II

The whole world seems to watch me so
With haunting eyes as on a foe;
I dare not turn around for fear
Some ghostly being will draw near.

III

A spectre comes from out the mist;
To him he forces me to list.
He laughs and jeers and then decides,
"It's just the coward that e'er hides."

IV

In vain I call for peace to come,
And drive that cursed demon home,
But that fiend shouts in accents shrill,
"Peace does not come to those who kill!"

Josephine C. Pluth.

LAYING THE TABLE FOR LUNCHEON

A tablecloth or luncheon set may be used; the latter is more popular, because it is more easily laundered. A centerpiece of linen and a cover for each individual service may also be used, or as some prefer, a separate doily plate, glass, cup, and bread and butter plate. About 24 inches is allowed for each service.

The center of each place is marked by the service plate. At the right the knife is placed with the cutting edge toward the plate; next to it is the spoon for the beverage. At the left of plate is placed the fork and next to it the salad fork, with the tines turned upward. At the tip of the knife is placed the glass of water; at the tip of the fork, or upper left hand, is placed the bread and butter plate, with spreader across it, cutting edge toward center of plate. A square of butter may be placed on plate just before serving luncheon. Extra butter, on a plate for that purpose, with a butter knife, may be passed. The napkin, folded with open edge toward the plate, is placed at left, next to the fork.

TABLE MANNERS

Accept what is offered or placed before you, with a quiet “Thank you.” If you are asked what you prefer, it is proper to name it.

Do not drink while food is in the mouth.

Take soup quietly from the side of the spoon.

Break bread or roll, and spread with butter only the piece which you are about to eat.

Use knife only as a divider, the fork to take food to the mouth. When not using either, lay them together across the side of the plate not resting on the table cloth.

Do not be troubled if you use the wrong spoon or fork, and never call attention to anyone else's doing so. No matter how you feel, or what the blunder or accident may be, such as spilling something or dropping a plate, never show displeasure to either servant or guest. Good breeding and pleasant atmosphere are essential to all entertainment.

At close of meal, fold napkin, that table may be left in orderly condition.

“Do we need any more fresh eggs?” asked the assistant grocer.

“No,” was the reply, “we have enough there on the shelves to last us three months yet.”

* * *

The motorist had had an accident with his light car on a country road. He limped painfully to a telephone box and called the nearest garage.

“Hello,” he said. “I’ve turned turtle. Can you do anything for me?”

“I’m afraid not,” came the sweet, feminine reply. “What you want is the Zoo.”

SONG SPARROW

“The only thing that ever makes me unhappy,” said the song sparrow, “is crossness.”

Go Ahead.

“I don’t like cross creatures. I really don’t.”

“They pretend they’ve got so much to be cross about, and so often it simply means they have bad dispositions and don’t care if they make others unhappy.”

“Now when a creature, bird or tree is sad, then I’m very sorry and I try to help them, but it doesn’t make me miserable and angry as crossness does.”

“Oh, crossness is perfectly dreadful to me, dreadful, dreadful.”

Now the tree, upon whose branch the song sparrow was perched, had been talking before and the song sparrow wanted to hear the tree’s story.

“I’ll tell my story now,” the tree said.

“Go ahead, chirp, chirp,” said the song sparrow, as he perched himself more comfortably on another limb of the tree and listened with his little head slanting to one side.

“The house nearby is receiving a coat of paint,” began the tree, “and it is trying to pretend it’s the only thing ever painted.”

“It is very proud and haughty about it.”

“If the house were receiving any other kind of a coat I wouldn’t be so put out with it.”

“I would never expect to have a coat of cloth or rubber for the rain, or fur perhaps for the winter, but then I’m not a boy, a girl, a lady or a man.”

“I’m a tree, and the house is a house.”

“Perfectly true,” said the song sparrow, “I don’t wish to correct a thing you have said.”

“But a coat of paint is entirely different.”

“Entirely, chirp, chirp,” agreed the song sparrow.

“I don’t suppose a girl or a boy, a lady or a big man, would care for a coat of paint.”

“Wmz, wnz, I should say not,” whistled the wind.

“But the house,” continued the tree, pretends it is very wonderful. It is trying to look so fresh and stuck-up.”

“You must forgive these things,” said the song sparrow, “as the paint makes the house behave like that.”

“That’s so,” said the tree. “I suppose I was a bit harsh. But you know my trunk was painted this spring, painted white, to protect me and to look after me.”

“So I didn’t like seeing the house act in such a proud fashion.”

“Well,” said the big rock nearby, “I was painted white, too, this spring,

and so were a long row of rocks just like myself. We were painted, too, ha, ha!”

“Now,” said the song sparrow to the tree, “you feel better, for you know that the house can’t help appearing fresh and stuck up?”

“I feel much better,” said the tree.

“You’re no longer sorrowful?” asked the song sparrow, for I always feel so sorry for anyone sorrowful—it is mere crossness and bad disposition that annoy me.”

“Oh, I feel much better. I’m no longer sorrowful,” said the tree, swaying gracefully.

And the song sparrow sang a beautiful song of joy and happiness to the tree and to the wind, and sometimes the wind joined in the chorus of the song whistling as he did so, while the tree hummed a little from time to time.

Who Lost Her Sheep

A farmer said to a land girl who called in response to an advertisement for a shepherd: “No, no, my lassie, I advertised for a shepherd, not a shepherdess.”

Land Girl—I know that, but surely there is no reason why the work should not be undertaken by a woman?

Farmer—Well, a woman once tried it and she made a mess of it.

Land Girl—Who was she?

Farmer—Bo-Peep.—Montreal Star.

His Dog’s Gang

Jimmie, a boy from the next street, came next door to play with Bobbie, his collie dog trotting along behind him. Three other dogs were nearby.

Bobbie said, “Whose dogs are those?”

Jimmie said, “That’s my dog’s gang.”

I'm a Tree.

Trije rodovi

DOGODKI IZ NEKDANJIH DNI

Spisal Engelbert Gangl

(Dalje.)

“Ko bi ona videla, kako umem svoj posel, bi ne bila odurna z menoj.”

In zopet je zašumelo ob njem hrupno semnjar-sko življenje. Dvignilo se je kakor val, ki je potegn timer mladega trgovca s seboj med glasno množico mešetarjev in kupcev. Potopil je ta val misli na Lenko. Pred Jožeta je stopila skrb za kupčijo in dobiček.

Lenka je pomagala streči gostom. Ko je prišla iz škofjeloških šol, se je upirala očetovemu ukazu. Škoda se ji je zdelo belih rok. Ni bila vajena zatohlega zraka zakajene gostilniške sobe, in to tem manj, ker je večkrat kanila kapljico dišeče tekočine v žepni robec, da je vonjalo okolo nje, kakor bi se izprehajala po hiši cvetoča vijolica. Poizvedoval je oče, odkod ima to vonjajoče spremstvo. A rohnel je, ko je zvedel, za kake reči izdaja Lenka denar. Nič niso pomagali izgovori, da je zdaj to v navadi pri dekletih, ki so hodile v šolo. In tako je bilo tudi z belimi rokami. Če se umažejo, se dajo tudi umiti. A bolje je imeti umazane roke, ki služijo, nego čiste, ki strežejo lenobi. Zato je morala Lenka streči gostom, kadarkoli se jih je kaj več nabralo v očetovi gostilnici. In to je bilo posebno ob se-manjih dneh.

Tako je bilo tudi danes že navsezgodaj v Ribičevi hiši polno gostov. Večinoma so bili znanci, ki so dohajali redoma vsak semenj v Kranj in se ustavljali pri Ribiču. V večji sobi so ostajali preprostejši ljudje, manjša je bila pripravljena za gospodo. Zato so bile v prvi sobi mize nepogrnjene, v drugi pa so bile mize odete z belimi, rdeče pisanimi prti. Eni gostje so odhajali, pa prihajali so zopet drugi, da so imeli domači ljudje vedno dovolj opravila. Lenka je stregla gostom v gosposki sobi, kjer je stregla sicer tudi vsak večer. Tja je zahajalo vsak večer nekaj mladih gospodov, stalnih gostov. Ti so se dobrikali Lenki in hvalili Ribičevo vino. Pili so za potrebo in preko nje, samo da so bili lahko dalje časa poleg Lenke, ki jim je bila vljudna in prijazna.

Stari Ribič je jezno godrnjal v kotu večje sobe. Jezilo ga je neprestano laskanje mladih ljudi, a pognati jih ni hotel preko praga, ker se mu je zdelo škoda gotovega zaslužka. Najbolj ga je jezilo, da je bil njegov vsakdanji gost mladi Pavel Plesec. Tega bi najrajši zapodil iz hiše. A ker je vedel, da

hodi k njemu večina gostov ravno zaradi Plesca, mu je prizanašal. Saj če bi odgnal njega, bi odgnal tudi njegove tovariše. Zato mu je prizanašal in se jezil.

Pavel Plesec je bil veseljak. Lepo je pel in brenkal na kitaro. Sladko je govorila njegova pesem. Hvalila je dobroto vina in poveličevala ogenj dekliških oči. Bila je šaljiva Pavlova pesem, a tudi otožno-hrepeneča je bila, kadar si je take zaželela družba. Njegova pesem je dihala v veselo družbo živahno izpremeno, bila je vabljava in odkrita govorica mladega, uživanja željnega srca. Vrhu tega je bil pevec lep fant dvajsetih let. Visoke rasti je bil in črnih, iskrih oči. Vsakemu dekletu so se pobesili pogledi, kadar se je vanje potopilo Pavlovo oko. Polno življenja je bilo, a iz globočine je odsevalo nekaj, kakor moten odsev tesne slutnje, ki ni dala srcu, da bi se svobodno razvilo njegovo hrepenenje. Zato so bile njegove oči vesele in žalostne obenem. Tudi tedaj, kadar je pel najveseljšo pesem, je hipoma preplavala jasno oko meglica, ki je v nji ugasnil veselja žar. Mračno je zasijalo oko, kakor bi se nečesa ustrašilo in po nečem žalovalo.

In niso še odzveneli poslednji glasovi, je že segla Pavlova desnica po kozarcu vina.

“Na tvoje zdravje, Lenka!” je vzkliknil in izpraznil čašo do dna. In ni se zgodilo samo enkrat na večer, da je Pavel nazdravljaval Lenki. Zato so mu prihajale oči vedno bolj in bolj motne. Naposled so gledale kakor iz mračne dalje, da ni bilo razločiti, kam gledajo in česa hočejo. Nalivali so kozarce preko vrha, da je teklo vino po mizi in kapalo na tla. Tudi Lenka je morala piti. Gorela so ji lica: dvoje velikih, mladobujnih rož je zacvetelo na njih.

Staremu Ribiču je bilo končno dovolj veselja. Velel je hčeri spat, a prosil je tudi goste, naj gredo, ker je že pozna noč. Jezni so se razšli, a prišli so zopet drugi večer.

Kadar je slušal Ribič Pavlovo pesem, je sklonil glavo v dlani in si zatislil ušesa. Ni mogel poslušati Pleščevega petja, ker ni mogel trpeti pevca samega.

Pavel in Lenka sta se poznala že izza najmlajših let, že od tedaj, ko je umrl Pavlov oče in ko se je začelo trpljenje njegove matere. Pavel in Lenka

sta bila takrat še tako majhna, da nista mogla zdaj pomniti onih dogodkov, ki so uničili in umorili Pavlovega očeta.

Bilo je onega semanjšega dne okrog desete ure zjutraj, ko je bilo pri Ribiču najmanj gostov. Takrat je bilo na sejmišču najživahnejše gibanje. Le tisti, ki so prišli na semenj popivat, so posedali po gostilnah. Lenka je sedla za mizo v gosposki sobi, da se odpočije. Nehote se je spomnila Jožeta. Slutila je, kaj se pripravlja, kaj nameravata očeta z njo in z Jožetom, ki ga je komaj poznala.

Tedaj vstopi oče, ki je bil med pivci v prvi sobi. Prisede k Lenki in začne bobnati s prsti po mizi. — Bilo je očitno, da bi rad govoril o važnih rečeh.

“Vidiš, glej!” začne oče, “tisti-le Plešček, Pavel Plesec, hodi preveč k nam.”

Premaknil se je na stolu. Zarožljala je težka srebrna verižica, ki jo je nosil pripeto na telovniku. Dva velika tolarja-križavca sta visela na nji. Prsti so mu segli po tolarjih-križavcih in so se igrali z njima.

“A iz tega ne bo nič, Lenka!”

“Iz česa?” vpraša dekle kar nehote. Saj je slutila, kaj hoče oče.

“S Pavlom ne bo nič, da govorim kar brez ovin-kov.”

Segel je v žep in vrgel na mizo kup denarja. Bil je drobiž, ki ga je iztržil danes.

“Glej, z lastnim trudom sem nabral ta-le denar. A to je le del tistega, ki ga imam. In nikar ne misli, da ga nisem nabral s poštenim delom! In zato ne bo nič s Pavlom!”

Lenki se je sklonila glava na prsi, tako težke so bile očetove besede. Umela je očeta, a vendar je rekla: “Saj ne vem, kaj govorite.”

Oče je vstal in se začel izprehajati po sobi.

“Z Zaviniščakom, s starim namreč, sva se domeni-la, da se vzameta z njegovim sinom, z Jožetom, ki je danes tukaj.”

“Z Jožetom,” je ponovila hči malomarno.

“Kakor si rekla! Za večerjo pogrni skupaj sebi, meni in njemu.”

V sosednji sobi so trkali gostje ob steklenice. Lenka je vstala in je hotela oditi, da jim postreže. Očetu je bilo do tega, da bi bil danes ljubezniv z dekletom. Pristopi k Lenki in jo potisne rahlo na-zaj na stol.

“Le počivaj nekoliko. Jaz sem bolj vaje-n nego ti!”

Potem odide.

Soba, kjer je ostala Lenka, je bila mračna. Sko-zi okno je bilo videti samo košček neba. Zadaj je stalo veliko gospodarsko poslopje, ki je branilo svetlemu dnevu do žalostne Lenke. A vsak dan okrog poldneva se je zasmajalo z onega koščka ne-ba v mračno sobo toplo solnce. In tako je tudi zdaj

zagorela zlata proga od okna do nasprotne stene. Dotaknila se je tudi Lenke in ji poljubila roko. Ta ji je omahnila iznad oči, kamor jo je malo prej dvig-nila teža očetovih besed. In ko je solnce gorelo na Lenkini roki, je videla, da ji je roka pomočena s solzami.

Zaželela si je Lenka kogarkoli, da bi mu pove-dala, kako je krut njen oče. Ničesar žalega mu ni storila, pa jo je udaril tako neusmiljeno. Najrajša bi govorila s Pavlom. Že takrat, ko je bila še otrok, ni mogel trpeti očeh, da bi govorila ali se igrala z njim. Ako ni slušala očeta, ni smela sploh med otroke. A kadar je zopet šla, je govorila in se igra-la vedno najrajša s Pavlom. Čim bolj je bil hud oče, tem rajša je imela Pavla. In tudi danes! Tudi zdaj! Ko bi vstopil Pavel, bi mu povedala, kako je oče hud nanj, a kako rada ga ima ona. Kolikor bolj raste očetova jeza, toliko bolj je Pavel njen. In zdaj ji silijo Jožeta!

Ko bi še živela njena mati, bi se potožila nji. A matere nima več. Ni še začela hoditi v domačo šo-lo, ji je že umrla.

Zlata solnčna proga, ki se je svetlo črtala od okna do stene, se je krčila bolj in bolj. Vedno manj svetlobe je bilo v sobi. Naposled so zatrepotali zad-nji solnčni žarki po prašnih tleh, potem so se umak-nili, kakor bi jih kdo prepodil, kakor bi jim ne bilo mesta pri žalostni Lenki. Glava se ji je še bolj sklonila na prsi. Segla je po predpasniku, obrob-ljenem s širokimi, bledosinjimi čipkami. Roke so ga pritiskale k očem. In beli predpasnik je pil sol-ze Lenkinih lepih oči. Nemirno so se ji dvigale prsi. Polno solz je bilo v njih, ki bi se najrajše iz-lile v glasan jok. A Lenka ni hotela, da bi kdo čul, kako ji je hudo. Pridušeno je ihtela, le polagoma je šla peza s srca. In ko si je otrla solze, ji je spla-val pogled po somraku, ki je polnil sobo od stene do stene, od stropa do tal. Samo košček velikega neba se je oziral k nji. Solnca ni bilo več: šlo je gledat vesele in srečne ljudi. Košček velikega ne-ba je gledal k nji kakor prijazno, dobrohotno oko, ki tolaži in dviga. In ko se je obrnila Lenka od ve-likega nebeškega očesa v somrak, ji je še vedno kro-žil pred očmi svetel odblesk. Kot velika, jasna sve-tinja je plavalo pred njo. Svetli krog se je krčil bolj in bolj, vedno manj ga je bilo. In glej, naposled je sijalo pred njo lepo, sladko, mило oko. Bilo je oko njene matere!

Dolgo je že, odkar je ugasnilo, in Lenka je bila takrat še majhen, majhen otrok. Toda zadnji po-gled materinega očesa ji je vsplaval v srce in tam-kaj je gorel noč in dan. Svetil je v njenem sre-u ka-kor večna luč v cerkvi.

“Pojdi, Lenka,” so jo klicali, “mama bi te še en-krat rada videla!”

Lenka je bila na dvorišču. Pohitela je k materi, ki je že več tednov ležala v gorenji sobi. Bolna je bila, kakor so pravili.

In ko je prišla Lenka k materini postelji, tedaj jo je pogledalo materino oko. Bledo svojo roko je položila mati na dekličino glavo in jo božala, a njeno oko se je potopilo v Lenkine oči, ki so bile radovedne, kaj pomeni solza v materinih očeh. In kmalu potem, ko jo je začela božati mati, je omahnila njena roka na belo posteljno odejo in nič več se ni genila. Pristopila je stara žena, ki je čula poleg matere. Roko ji je položila na oči, ki se niso več odprle. Izpod zaprtih trepalnic je pritekla solza. Zavesnilo se je na bledem licu, kakor bi zdrsnil dragocen biser. In solza se je posušila, in bisera ni bilo več . . .

Potem je bilo tako tiho in žalostno v hiši. Gostje so v krčmi samo šepetali. S strahom so plehetale kokoši na dvorišču. Veliki pes, ki je hrupno lajal po dvorišču in pred hišo, je tedaj hripavo hreščal in klaverno stopal iz kota v kot. Samo udarci očetove mesarice, ki je z njo sekal v mesnici meso, so votlo odmevali v čudno tihoto, vladajočo v hiši. Samo enkrat še je čula Lenka take votle udarce. Bili so oni, ki so z njimi zabijali materino rakev.

Stala je poleg. Najlepšo podobico, ki jo je imela, je položila materi na prsi. Da ji bodi sladak počitek, ji je želela, kakor so ji veleli drugi, a mati je bila tiha in tudi tedaj se ni zgenila, ko so poveznili na njo pokrov. In tudi ko so bobneli udarci, se ni zbudila.

Tudi tega se spominja, kako so šli ona in oče in brat za rakvijo, ki so jo nesli na pokopališče. Dobro ve Lenka, kako je bilo potem doma pusto. Povesod je iskala mater, a matere ni bilo nikjer. Nikjer je ni bilo, samo v njenem srcu je živela, drugim očem nevidna, njenemu srcu sladka in neumrjoča. S tistim zadnjim pogledom se je zaklenila vanje. Nje podoba se je začrtala vanje tako globoko in neizbrisno, da jo vidi tudi zdaj pred seboj. V hišo so prišle potem tuje ženske. Ravnale so z Lenko, da ji je bilo dostikrat hudo in žalostno. In vedno, kadar ji je bilo hudo in žalostno, se je zatekla k materi, ki je živela v njenem srcu.

Tako tudi zdaj. Milo, sladko in lepo je gledalo nanjo materino oko. Nemo se je razgovarjala z njo.

V sobo so prihrumeli glasni gostje. Zahtevali so jedi in pijače. Vzravнала se je Lenka. Zmajala je z glavo, da se otrese vsega, kar se je ravnokar zgodilo.

V farni cerkvi je odbila ura poldne. Zamajal se je veliki zvon. Mogočni njegov glas je plaval nad mestom. Za hip je utihnilo šumenje po trgu. Ljudje so napolnili gostilne. Lenka je nastregla gostom, potem je stopila na hišni prag in gledala po cesti. Bala se je, da pride Jože. Ko bi ga za-

gledala, bi zbežala in se skrila. A Jožeta ni bilo. Bil je v najživahnejši kupčiji. Tisti, ki niso mogli prej do njega, so čakali poldneva, da se izprazni sejmišče. Zato ni mislil Jože na obed. Po trgu pa je prihitel Pavel, ki je šel po opravkih v dolenje mesto. Ko je zagledal Lenko, je pristopil k nji. Tesno sta si stisnila roke.

"Danes je dobro kupčija, Lenka! Zvečer bomo dobre volje."

"Bomo in ne bomo."

"A tvoje oči so žalostne. Ali si jokala?"

"Sem!"

"Pa kaj je?"

"Zavinščakov fant je tu. Oče mi je ukazal, da bomo zvečer skupno večerjali. Dejal je, da mu bom žena."

Na veži se je oglasil Ribič. Z veselim smehom je pripovedoval prijatelju, kako vesel dan je danes zanj. "Zakaj, to že še zveš! Vse mi gre po sreči."

Lenka se je umaknila v sobo. Pavel je stal pred hišo. V prvem hipu se ni mogel premakniti z mesta. Potem se je zdramil in odšel svojim potom.

(Dalje prih.)

ŠIRITE "ZARJO"

— Naš lekarnar —
JOSEPH HLAVATY

1858 West 22nd Street, Chicago

Zanesljiva zdravila — Najnižje cene.

ZDRAVNIŠKI PREDPISI se izvršujejo natančno po navodilih.

Phone Canal 0151 — 0164

AKO HOČETE FINO POHIŠTVO

po zmernih cenah, pridite k nam, ker imamo vsega na izbiro.

Jacob Gerend Furniture Store

SHEBOYGAN, WIS.

Proporočamo naš

— POGREBNI ZAVOD —

Dobite nas po dnevi in po noči.

Telefonirajte na: 377-J ali 4080-W.